

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**KRIMINALISTICKÁ TECHNIKA, TAKTIKA A
METODIKA A VLIV JEJICH VÝVOJE NA
OHLEDÁNÍ MÍSTA ČINU**

Autor práce: Sára Dubská

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Prezenční

Vedoucí práce: Mgr. Stanislav Kazbunda

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2025

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.
Žižkova tř. 1632/5b, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Sára Dubská

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Prezenční

Místo studia: České Budějovice

Název bakalářské práce: Kriminalistická technika, taktika a metodika a vliv jejich vývoje na ohledání místa činu

Název bakalářské práce v anglickém jazyce: Criminological Technique, Tactis and Methodology and the Influence of Their Development on Crime Scene Investigation

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

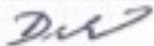
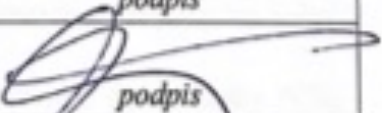
Vedoucí bakalářské práce (jméno a příjmení, včetně titulů): Mgr. Stanislav Kazbunda

Datum zadání bakalářské práce (měsíc, rok): květen 2024

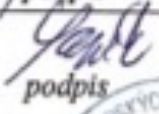
Cíl bakalářské práce:

Hlavním cílem bakalářské práce je srovnat kriminalistické metody, které mají vliv na ohledání místa činu, od základů kriminalistiky v 19. století do současnosti a porovnat postupně se vyvíjecí postupy s moderními metodami současnosti.

Vedlejším cílem je analýza příčin a důsledků nesprávného ohledání místa činu, identifikace nejčastějších chyb v tomto procesu a návrh opatření k jejich minimalizaci.

Student: Sára Dubská	28.5.2024 datum	 podpis
Vedoucí práce: Mgr. Stanislav Kazbunda	28.5.2024 datum	 podpis

Schvaluji zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	17.6.2024 datum	 podpis
Prorektor pro studium a vnitřní záležitosti: doc. PhDr. Miroslav Sapík, Ph.D.	19.6.2024 datum	 podpis
Rector: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	14.6.2024 datum	 podpis

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucího a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce, panu Mgr. Stanislavu Kazbundovi, za jeho odborné vedení, cenné rady, metodickou pomoc, trpělivost a vstřícný přístup, který mi poskytl během zpracování této práce.

ABSTRAKT

DUBSKÁ, S. *Kriminalistická technika, taktika a metodika a vliv jejich vývoje na ohledání místa činu*: bakalářská práce. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2025. 54 s. Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Stanislav Kazbunda

Klíčová slova: místo činu, kriminalistická technika, kriminalistická metodika, zajišťování stop, identifikace pachatele, moderní technologie

Bakalářská práce „*Kriminalistická technika, taktika a metodika a vliv jejich vývoje na ohledání místa činu*“ se zabývá problematikou ohledání místa činu jako jedné z nejdůležitějších činností v rámci kriminalistického vyšetřování. Cílem práce je analyzovat průběh ohledání místa činu v kontextu současných kriminalistických přístupů, upozornit na možné chyby v praxi a poukázat na význam moderních technologií při zajišťování a dokumentaci stop.

Teoretická část se věnuje definici základních kriminalistických pojmů, vývoji kriminalistické techniky, taktiky a metodiky, popisu jednotlivých fází ohledání místa činu a charakteristice kriminalistických stop. Praktická část je založena na kvalitativním výzkumu formou strukturovaných rozhovorů se dvěma kriminalistickými technikami a dále na zpracování konkrétních případových studií (kazuistik), které slouží k ilustraci reálných situací z praxe.

Získané poznatky potvrzují, že pečlivě provedené ohledání místa činu a efektivní spolupráce mezi složkami mají zásadní význam pro úspěšný průběh vyšetřování a identifikaci pachatele. Dále bylo prokázáno, že využívání moderních metod a technologií přináší výrazné zefektivnění práce kriminalistických techniků v terénu.

ABSTRACT

DUBSKÁ, S. *Criminological Technique, Tactics and Methodology and the Influence of Their Development on Crime Scene Investigation: Bachelor's Thesis.* České Budějovice: The College of European and Regional Studies, 2025. 54 p. Supervisor: Mgr. Stanislav Kazbunda.

Key words: Crime Scene, Criminalistic Technique, Criminalistic Methodology, Evidence Collection, Offender Identification, Modern Technologies

The bachelor's thesis "*Criminological Technique, Tactics and Methodology and the Influence of Their Development on Crime Scene Investigation*" focuses on the issue of crime scene investigation as one of the most important activities within criminal investigation. The aim of the thesis is to analyze the process of crime scene investigation in the context of current criminalistic approaches, highlight possible mistakes in practice, and emphasize the significance of modern technologies in securing and documenting traces.

The theoretical part defines basic criminalistic concepts, traces the development of criminalistic technique, tactics and methodology, describes the phases of crime scene investigation, and characterizes individual types of forensic traces. The practical part is based on qualitative research conducted through structured interviews with two criminalistic technicians, as well as on the analysis of selected case studies illustrating real-life situations from practice.

The findings confirm that carefully conducted crime scene investigation and effective cooperation between involved units are crucial for the successful course of the investigation and the identification of the offender. Furthermore, the thesis proves that the application of modern methods and technologies significantly improves the efficiency of field work conducted by criminalistic technicians.

Obsah

ÚVOD	8
1 CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	9
2 KRIMINALISTICKÁ TECHNIKA A JEJÍ ROLE PŘI OHLEDÁNÍ MÍSTA ČINU	10
2.1 DAKTYLOSKOPIE – IDENTIFIKACE NA ZÁKLADĚ OTISKŮ PRSTŮ	10
2.2 KRIMINALISTICKÁ BIOLOGIE – DNA.....	13
2.3 TRASOLOGIE	15
2.4 BALISTIKA.....	20
3 KRIMINALISTICKÁ TAKTIKA PŘI OHLEDÁNÍ MÍSTA ČINU	23
4 KRIMINALISTICKÁ METODIKA PŘI OHLEDÁNÍ MÍSTA ČINU.....	25
4.1 NEJNOVĚJŠÍ KRIMINALISTICKÉ METODY	26
5 PŘÍČINY A DŮSLEDKY NESPRÁVNÉHO OHLEDÁNÍ MÍSTA ČINU.....	31
6 PRAKTICKÁ ČÁST	33
6.1 KAZUISTIKA	33
6.2 1) NÁSILNÁ SMRT MANŽELKY A IDENTIFIKACE PACHATELE	33
6.3 2) NÁLEZ DVOU MRTVÝCH OSOB V MLADÉ VOŽICI	35
6.4 3) ZARDOUŠENÁ DÍVKA V PROSTŘEDÍ DROGOVĚ ZÁVISLÝCH.....	36
6.5 CÍL PRŮZKUMU.....	38
6.6 ROZHOVOR Č. 1	39
6.7 ROZHOVOR Č. 2	44
6.8 VYHODNOCENÍ ROZHOVORŮ	48
ZÁVĚR	51
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	52
SEZNAM ZKRATEK	54

Úvod

Policejní orgány se při výkonu své činnosti často ocitají v situacích, kde každé rozhodnutí ovlivňuje průběh trestního řízení. Jedním z klíčových nástrojů v počáteční fázi vyšetřování je ohledání místa činu, které představuje základní kriminalistickou metodu sloužící k získání prvotních informací a zajištění důkazního materiálu.

Správně provedené ohledání má zásadní vliv na kvalitu důkazů, a tím i na efektivní identifikaci a usvědčení pachatele. Proces však musí probíhat dle stanovených pravidel a metodických postupů, jejichž cílem je minimalizovat riziko přehlédnutí, znehodnocení nebo ztráty důkazů. Nedodržení těchto zásad může vést k pochybením, která významně ovlivní další průběh vyšetřování.

Z praktických poznatků vyplývá, že chyby při ohledání často vznikají v důsledku podcenění jeho významu nebo nedostatečné odborné přípravy. Problémem bývá rovněž zásah nepovolaných osob před příjezdem kriminalistických techniků, což může narušit celistvost místa činu.

Kvalitní ohledání vyžaduje propojení technických a taktických postupů s využitím specializovaného vybavení. Moderní kriminalistika se díky vědeckému pokroku neustále zdokonaluje a tím i zvyšuje přesnost a objektivitu při dokumentaci a vyhodnocování důkazů.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Tato bakalářská práce se zaměřuje na vybrané kriminalisticko-technické a taktické úkony spojené s ohledáním místa činu. Výběr tématu byl motivován opakovaně se vyskytujícími chybami a nedostatky, které lze v praxi pozorovat a které mohou mít negativní dopad na průběh a výsledek vyšetřování trestné činnosti.

Hlavním cílem práce je pomocí teoreticko-empirického přístupu zhodnotit význam správného postupu při ohledání místa činu a poukázat na konkrétní problematické oblasti, které se v této souvislosti vyskytují. Výstupem je formulace vlastních závěrů vycházejících z porovnání odborné literatury a praktických zkušeností odborníků z terénu, a dále návrh možných opatření, která by mohla přispět ke zkvalitnění tohoto důležitého kriminalistického úkonu.

Teoretická část práce se opírá o analýzu odborných zdrojů, které se věnují problematice ohledání místa činu. Zaměřuje se na vymezení klíčových pojmů, popis metodických a taktických zásad a přiblížení forem dokumentace, včetně využití technických prostředků. Důraz je kladen na vysvětlení významu precizního a systematického postupu během ohledání a na to, jak tento postup ovlivňuje kvalitu zajištěných důkazů.

Empirická část je postavena na kvalitativním výzkumu, který byl realizován formou dvou polostrukturovaných rozhovorů s příslušníky Policie České republiky se zkušenostmi v oblasti kriminalistické techniky. Výsledky rozhovorů byly následně doplněny analýzou případové dokumentace a porovnány s teoretickými poznatky. Na základě těchto informací byly identifikovány konkrétní nedostatky a zvláštnosti, které se v praxi při ohledání místa činu vyskytují.

Součástí empirické části jsou také tři kazuistiky, které slouží jako praktické ukázky vybraných případů ohledání místa činu. Tyto příklady ilustrují konkrétní situace z praxe a přispívají k hlubšímu pochopení problematiky v reálném kontextu.

2 Kriminalistická technika a její role při ohledání místa činu

Kriminalistická technika představuje nedílnou součást kriminalistiky a zaměřuje se na objasňování kriminalisticky relevantních událostí prostřednictvím specializovaných technických prostředků a metod. Jejím primárním cílem je efektivní, objektivní a časově nenáročné odhalování trestné činnosti, včetně její prevence. V rámci vyšetřování trestných činů se kriminalistická technika soustředí zejména na vyhledávání, zajišťování, dokumentaci, analýzu a vyhodnocování materiálních stop, které mají zásadní význam pro proces dokazování. Tento obor čerpá z aktuálních vědeckých poznatků a využívá moderní technologické postupy, jež umožňují nejen přesnou identifikaci stop a důkazů, ale zároveň přispívají ke zkvalitnění celého procesu trestního řízení.¹

2.1 Daktyloskopie – identifikace na základě otisků prstů

Daktyloskopie patří mezi jednu z nejstarších kriminalistických metod. Je to vědní obor kriminalistické techniky, který zkoumá obrazce papilárních linií na vnitřní straně posledních článků prstů rukou, na dlaních a prstech nohou a chodidlech z hlediska zákonitostí jejich vzniku, vyhledávání, zajišťování a zkoumání s cílem identifikovat osobu.²

Význam daktyloskopie při ohledání místa činu

Daktyloskopie jako součást kriminalistické identifikační techniky hraje klíčovou roli v boji proti trestné činnosti, neboť umožňuje jednoznačně určit konkrétní osobu, která mohla zanechat stopu přímo související s prošetřovanou trestní událostí.

V rámci praktické kriminalistické činnosti je daktyloskopie využívána především pro:

- identifikaci osob podezřelých ze spáchání trestné činnosti, případně tzv. „domácích osob“, které se mohly pohybovat na místě činu, a to na základě stop či otisků papilárních linií zajištěných na místě události,

¹ STRAUS, Jiří. *Kriminalistická technika*. 2. rozšířené vyd. Vysokoškolské učebnice. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. 7-8 s. ISBN 978-80-7380-052-9.

² KONRÁD, Zdeněk; PORADA, Viktor; STRAUS, Jiří a SUCHÁNEK, Jaroslav. *Kriminalistika: teorie, metodologie a metody kriminalistické techniky*. 2. rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2021. 101 s. ISBN 978-80-7380-869-3.

- zjištění totožnosti neznámých zemřelých osob, pokud jsou jejich papilární linie v takovém stavu, který umožňuje získání technicky kvalitních otisků vhodných k dalšímu porovnávání,
- identifikaci jednotlivců, kteří nejsou schopni nebo ochotni svou totožnost prokázat (např. osoby migrující, trpící duševní poruchou, osoby nekomunikující či úmyslně zatajující svou totožnost),
- určení konkrétní části pokožky, jejímž prostřednictvím došlo ke vzniku otisku – tedy který prst nebo jiná část těla s papilárními liniemi stopu vytvořila, což může mít význam pro kriminalistickou taktiku,
- a ve výjimečných případech také k rozlišení stop lidského původu od otisků lidoopů, přičemž tyto situace mohou nastat například v přírodovědeckém nebo forenzním kontextu.³

Vyhledávání, zajištění a odesílání daktyloskopických stop

Při ohledání místa činu je jedním z důležitých úkolů kriminalistického technika najít možné otisky prstů, dlaní nebo chodidel. Jde o pečlivé a cílené hledání stop, které mohly být zanechány osobami, jež se na místě pohybovaly, především pachatelem. Technici se zaměřují hlavně na věci, kterých se pachatel pravděpodobně dotýkal záměrně, např. zbraně, různé nástroje nebo ukradené předměty. Zároveň ale kontrolují i místa, kterých se mohl dotknout náhodně, jako jsou kliky, skleničky, vypínače nebo jiné části vybavení v okolí.

Daktyloskopické stopy se nejčastěji nacházejí na hladkých a neporézních površích, jako je sklo, kov nebo plast. Vyskytovat se však mohou i na porézních materiálech, což následně ovlivňuje výběr metody jejich zviditelnění a zajištění. Stopy mohou být viditelné (např. vytvořené krví, barvou či jinou látkou), nebo latentní, tedy pouhým okem neviditelné. Latentní stopy vznikají nejčastěji potem, mastnotou či jinou biologickou látkou, která ulpěla na papilárních liniích.⁴

Po jejich vyhledání následuje proces zajišťování, který se provádí několika způsoby v závislosti na charakteru a kvalitě stopy. Jednou z nejčastějších metod je fotografické zajištění, které slouží k dokumentaci stopy v jejím původním stavu. V

³ STRAUS, Jiří. *Kriminalistická technika*. 2. rozšířené vyd. Vysokoškolské učebnice. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. 33 s. ISBN 978-80-7380-052-9.

⁴ STRAUS, Jiří a PORADA, Viktor. *Kriminalistická daktyloskopie*. Praha: Vydavatelství PA ČR, 2005. 130 s. ISBN 80-7251-192-0.

případech, kdy je to možné, je stopa zajištěna in natura společně s nosičem, tedy celý předmět se transportuje k dalšímu odbornému zkoumání. Dále je možné využít přenos stopy na daktyloskopickou fólii pomocí zviditelňovacích prostředků, nejčastěji daktyloskopických prášků. V případě plastických stop, které vznikly otiskem do měkkého materiálu, se využívá metoda odlévání pomocí vhodné formovací hmoty.⁵

Zajištěné daktyloskopické stopy jsou následně podrobeny odbornému zkoumání, jehož cílem je identifikace osoby, která stopu zanechala. Tento proces může zahrnovat porovnání se srovnávacími otisky odebranými od konkrétních osob nebo využití automatizovaných databázových systémů, jako je **AFIS** (Automated Fingerprint Identification System).⁶

Vývoj kriminalistické daktyloskopie od 19. století

Rozvoj daktyloskopie jako vědecké metody identifikace osob se datuje do druhé poloviny 19. století, kdy začaly být otisky prstů systematicky zkoumány a postupně zaváděny do kriminalistické praxe. Zásadním teoretickým východiskem se stala práce **Jana Evangelisty Purkyněho** z roku 1823, v níž definoval devět základních typů papilárních linií. Praktické využití otisků prstů následně inicioval **William J. Herschel**, který je v 60. letech 19. století používal v Britské Indii k ověřování totožnosti. Nezávisle na něm upozornil na jejich kriminalistický význam také **Henry Faulds**, jenž navrhl využití otisků prstů jako důkazního materiálu na místě činu.⁷

K zásadnímu vědeckému posunu došlo díky Siru Francis Galtonovi, který formuloval tři klíčové principy daktyloskopie – neměnnost, jedinečnost a klasifikovatelnost papilárních linií. V roce 1892 publikoval knihu *Fingerprints*, kde navrhl klasifikační systém založený na tzv. deltách, později rozvinutý **Edwardem R. Henrym**. Tento systém se stal základem pro praktické využití daktyloskopie v policejní identifikaci a umožnil efektivní třídění a vyhledávání otisků prstů v databázích.⁸

⁵ HLAVÁČEK, Jan a PROTIVENSKÝ, Miroslav. *Praktická kriminalistika*. Kriminalistický ústav Praha Policie ČR. 2006. 67-68 s.

⁶ KONRÁD, Zdeněk; PORADA, Viktor; STRAUS, Jiří a SUCHÁNEK, Jaroslav. *Kriminalistika: teorie, metodologie a metody kriminalistické techniky*. 2. rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2021. 110 s. ISBN 978-80-7380-869-3.

⁷ STRAUS, Jiří a PORADA, Viktor. *Kriminalistická daktyloskopie*. Praha: Vydavatelství PA ČR, 2005. 10-13 s. ISBN 80-7251-192-0.

⁸ STRAUS, Jiří a PORADA, Viktor. *Kriminalistická daktyloskopie*. Praha: Vydavatelství PA ČR, 2005. 30 s. ISBN 80-7251-192-0.

V českých zemích byla daktyloskopie oficiálně zavedena v roce 1908, kdy nahradila dosud používanou antropometrii. Jedním z průkopníků této metody byl **František Protiwenský**, který již od roku 1891 z vlastního zájmu zkoumal možnosti daktyloskopie a roku 1903 založil první daktyloskopickou sbírku. Ta byla oficiálně uznána v roce 1908 a sloužila jako základ pro systematickou identifikaci osob. Ve stejném období vznikla také samostatná sbírka četnictva, založená Josefem Povondrou, která byla roku 1922 sloučena s policejní evidencí a položila základ pro celostátní daktyloskopickou databázi.⁹

Po druhé světové válce přešel další rozvoj pod Kriminalistický ústav, který byl formálně zřízen v roce 1958 a stal se odborným garantem daktyloskopické identifikace. V roce 1994 byl ústav vybaven moderním automatizovaným identifikačním systémem AFIS 2000, který umožňuje rychlé a přesné porovnávání otisků v rozsáhlé databázi.¹⁰

2.2 Kriminalistická biologie – DNA

Kriminalistická biologie představuje specifickou oblast kriminalistické techniky, jejímž hlavním cílem je vyhledávání, zajišťování, odborné zkoumání a vyhodnocování biologického materiálu lidského, zvířecího či rostlinného původu. V rámci ohledání místa činu sehrává nezastupitelnou roli, jelikož biologické stopy se velmi často nacházejí přímo na místě kriminalisticky relevantní události a mohou zásadním způsobem přispět k identifikaci pachatele, oběti nebo dalších zúčastněných osob.¹¹

Vyhledávání, zajištění a odesílání biologických stop

Vyhledávání biologických stop vyžaduje vysokou míru odbornosti, zkušeností a pečlivosti ze strany kriminalistického technika. Některé stopy jsou snadno viditelné (např. krev, kosti), jiné jsou latentní a jejich detekce je možná až po použití speciálních metod. V praxi se využívá zejména ultrafialové osvětlení, chemické látky jako luminol (pro

⁹ STRAUS, Jiří a PORADA, Viktor. *Kriminalistická daktyloskopie*. Praha: Vydavatelství PA ČR, 2005. 30 s. ISBN 80-7251-192-0.

¹⁰ STRAUS, Jiří a PORADA, Viktor. *Kriminalistická daktyloskopie*. Praha: Vydavatelství PA ČR, 2005. 34 s. ISBN 80-7251-192-0.

¹¹ STRAUS, Jiří. *Kriminalistická technika*. 2. rozšířené vyd. Vysokoškolské učebnice. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. 79 s. ISBN 978-80-7380-052-9.

detekci krevních stop) nebo reakce s o-tolidinem, které způsobují zabarvení biologického materiálu a tím ho zviditelňují.¹²

Při zajišťování biologických stop je nezbytné dbát na zachování jejich integrity a zabránit kontaminaci, která by mohla negativně ovlivnit jejich forenzní hodnotu. Každá stopa musí být řádně označena identifikačními údaji, které odpovídají protokolu o ohledání místa činu. Odběr biologického materiálu se provádí buď v přirozené podobě společně s nosičem (tzv. *in natura*), nebo pomocí sterilních stěrů, vystřížením části textilie či přenosem na speciální nosiče. S ohledem na to, že se biologický materiál během analýzy částečně spotřebovává, je třeba s ním manipulovat šetrně a efektivně.¹³

Biologické stopy se odesílají k analýze na krajská pracoviště OKTE nebo do Kriminalistického ústavu Praha. Závažnější případy řeší ústav v Praze, kde se provádí DNA analýza a výsledky se ukládají do Národní databáze DNA.

Vývoj kriminalistické biologie od 19. století

Vývoj biologických stop v kriminalistice je úzce spjat s pokrokem v oblasti medicíny a molekulární biologie, přičemž první významné využití biologických metod lze datovat již do 19. století. Jeden z prvních klíčových milníků představoval objev krystalizační zkoušky krve, kterou v roce 1853 představil **Ludwig Teichmann Stawiariski**. Tato metoda umožnila mikroskopické odhalení přítomnosti krve i ve starých a zaschlých vzorcích.¹⁴

Další zásadní přínos přinesl **Paul Uhlenhuth**, jenž roku 1901 vyvinul precipitační reakci, pomocí které bylo možné odlišit lidskou krev od živočišné. Praktické využití těchto metod však bylo zpočátku omezené, především kvůli jejich nízké specifitě.¹⁵

Kriminalistická biologie byla zpočátku schopna rozlišit pouze krev lidskou od krve zvířecí. Významný posun v možnostech analýzy nastal s objevem krevního skupinového systému AB0. Tento systém byl popsán v roce 1921 českým lékařem **Janem**

¹² MUSIL, Jan; KONRÁD, Zdeněk a SUCHÁNEK, Jaroslav. *Kriminalistika*. 2., přeprac. a dopl. vyd. Beckovy mezioborové učebnice. Praha: <> Beck, 2004. 172 s. ISBN 80-7179-878-9.

¹³ HLAVÁČEK, Jan a PROTIVENSKÝ, Miroslav. *Praktická kriminalistika*. Kriminalistický ústav Praha Policie ČR. 2006. 88 s.

¹⁴ STRAUS, Jiří. *Kriminalistická technika*. 3. rozš. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2012. 86 s. ISBN 978-80-7380-409-1.

¹⁵ STRAUS, Jiří. *Kriminalistická technika*. 3. rozš. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2012. 87 s. ISBN 978-80-7380-409-1.

Jánským na základě výzkumu prováděného s krevními vzorky pacientů psychiatrického ústavu. Jeho práce položila základy pro další rozvoj krevní typizace v kriminalistice a medicíně.¹⁶

Na výzkum Jana Jánského navázali **Karl Landsteiner** a **Phillip Levin**, kteří v roce 1927 popsali krevní skupinový systém MNSs. V roce 1940 následoval objev systému Rh, jehož autory byli **K. Landsteiner** a **Alexander Wiener**. Postupně byly identifikovány i další krevní systémy, například P, Gm, Inv či haptoglobinový systém.¹⁷

K zásadnímu průlomů došlo až s nástupem molekulární genetiky. V roce 1984 britský vědec **Alec Jeffreys** vyvinul metodu DNA fingerprintingu, která umožnila jednoznačnou identifikaci jednotlivce na základě unikátního genetického profilu. Tato metoda se velmi rychle etablovala jako vysoce spolehlivý nástroj kriminalistické identifikace a stala se základem moderní forenzní genetiky.¹⁸

Významným mezníkem v kriminalistické praxi se stalo zavedení Národní databáze DNA v roce 2002, která slouží ke shromažďování a porovnávání genetických profilů osob a neznámých stop z místa činu. Tato databáze výrazně přispěla ke zvýšení objasněnosti trestných činů, zejména v případech, kde chybí svědecké výpovědi či další přímé důkazy.¹⁹

2.3 Trasologie

Trasologie je oblast kriminalistické techniky zaměřená na vyhledávání, zajišťování a analýzu stop nohou, obuvi, dopravních prostředků a dalších podobných objektů. Zkoumá stopy těchto objektů v případech, kdy obsahují znaky vnější struktury (morfologické znaky). Jedná se tedy o nauku o stopách, která se zabývá jejich zobrazením

¹⁶ STRAUS, Jiří a VAVERA, František. *Dějiny československé kriminalistiky slovem i obrazem*. II, (Od roku 1939 po současnost). Praha: Police History, 2005. 100 s. ISBN 80-86477-28-2.

¹⁷ MUSIL, Jan. *Kriminalistika: vybrané problémy teorie a metodologie*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2001. 121 s. ISBN 80-7251-080-0.

¹⁸ STRAUS, Jiří a VAVERA, František. *Dějiny československé kriminalistiky slovem i obrazem*. II, (Od roku 1939 po současnost). Praha: Police History, 2005. 101 s. ISBN 80-86477-28-2.

¹⁹ STRAUS, Jiří a VAVERA, František. *Dějiny československé kriminalistiky slovem i obrazem*. II, (Od roku 1939 po současnost). Praha: Police History, 2005. 102 s. ISBN 80-86477-28-2.

vnější podoby předmětu s cílem identifikace těchto předmětů, určení jejich skupinové příslušnosti a objasnění všech okolností souvisejících se vznikem trasologické stopy.²⁰

Druhy trasologických stop

Trasologické stopy lze klasifikovat na základě několika hledisek. Základním a výchozím kritériem pro rozdělení jednotlivých druhů trasologických stop je především objekt, který stopu vytvořil. V tomto smyslu se trasologické stopy standardně dělí do následujících kategorií:

První skupinu tvoří stopy bosých a obutých nohou, tedy otisky podrážek, bosého chodidla nebo chodidla v ponožce. Tyto stopy mohou mít vysokou identifikační hodnotu.

Druhou skupinou jsou stopy lidské lokomoce, které vznikají při chůzi, běhu nebo skoku. Nesou specifické znaky umožňující rekonstruovat pohyb pachatele na místě činu.²¹

Třetí skupinu představují stopy dopravních prostředků, mezi něž řadíme stopy pneumatik, pásů pásových vozidel, kovových či pryžových obručí a smykových prostředků, jako jsou saně nebo lyže.

Poslední kategorií jsou stopy obdobného charakteru, vzniklé působením různých objektů, konkrétně částí lidského těla bez papilárních linií (čelo, kolena, lokty apod.), rukavic, textilií, holí, zavazadel či zvířecích končetin. Tyto stopy mohou rovněž poskytnout cenné informace při ohledání místa činu.²²

Z hlediska mechanismu vzniku se trasologické stopy dělí především na plošné a objemové. Plošné stopy, nejčastěji stopy bosých nebo obutých nohou, se obvykle vyskytují v interiérových prostorech a vznikají přenosem nečistot, kapalin či jiných materiálů z chodidla nebo podešve na podložku. Naproti tomu objemové stopy jsou

²⁰ KONRÁD, Zdeněk; PORADA, Viktor; STRAUS, Jiří a SUCHÁNEK, Jaroslav. *Kriminalistika: teorie, metodologie a metody kriminalistické techniky*. 2. rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2021. 220 s. ISBN 978-80-7380-869-3.

²¹ PROTIVINSKÝ, Miroslav a KLVAŇA, Karel. *Základy kriminalistiky*. 2. vydání. Skripta pro střední a vyšší odborné školy. Praha: Armex, 2007. 52 s. ISBN 978-80-86795-50-8.

²² PROTIVINSKÝ, Miroslav a KLVAŇA, Karel. *Základy kriminalistiky*. 2. vydání. Skripta pro střední a vyšší odborné školy. Praha: Armex, 2007. 53 s. ISBN 978-80-86795-50-8.

typické pro venkovní prostředí, kde vznikají zatlačením objektu do měkkého podkladu, jako je například půda, bláto nebo sníh.²³

Vyhledávání, zajištění a odesílání trasologických stop

Vyhledávání trasologických stop, zejména otisků obuvi, musí probíhat systematicky a bezprostředně po vstupu na místo činu, přičemž je nezbytné nezaměřovat se pouze na centrální prostor události, ale věnovat pozornost i jejímu okolí, kde se mohou nacházet stopy spojené s příchodem či odchodem pachatele. Prvotní detekce probíhá zpravidla vizuálně za běžného osvětlení, kdy lze identifikovat především zjevné otisky, zejména ty vytvořené krví, mastnotou či jinými kontrastními látkami, zatímco méně patrné stopy je možné odhalit pomocí metody šikmého osvětlení, jež zvýrazňuje strukturu otisků na hladkých površích změnou směru dopadajícího světla.²⁴

Pro zajištění trasologických stop je nezbytné přistupovat k jejich vyhledávání od samého počátku ohledání systematicky a s maximální opatrností, aby nedošlo k jejich znehodnocení, konkrétně vlivem povětrnostních podmínek či nechtěným poškozením. Zvolený způsob zajištění se následně odvíjí od konkrétního typu stopy, jejího stavu a povrchu, na kterém se nachází, přičemž v praxi se využívá více metod, které se přizpůsobují charakteru dané situace.²⁵

Obecně lze postupy zajištění rozdělit do několika základních kategorií: K základním metodám zajišťování trasologických stop patří především fotografická dokumentace, která slouží jako neinvazivní a univerzálně použitelný způsob uchování stopy. Fotografie se pořizují s přiloženým měřítkem, za vhodných světelných podmínek, ideálně kolmo k rovině povrchu. V případě objemových stop či složitějších povrchů se doporučuje doplnění snímků z různých úhlů a využití šikmého osvětlení, které zvýrazní detaily reliéfu. Pokud to situace umožňuje, lze přistoupit k zajištění stopy in natura, tedy včetně celého podkladu, na kterém se nachází. Tento postup se využívá například u stop

²³ STRAUS, Jiří. *Kriminalistická technika*. 2. rozšířené vyd. Vysokoškolské učebnice. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. 220 s. ISBN 978-80-7380-052-9.

²⁴ STRAUS, Jiří a PORADA, Viktor. *Kriminalistická trasologie*. Praha: [Policejní akademie České republiky, 2004. 37 s. ISBN 80-7251-160-2.

²⁵ KONRÁD, Zdeněk; PORADA, Viktor; STRAUS, Jiří a SUCHÁNEK, Jaroslav. *Kriminalistika: teorie, metodologie a metody kriminalistické techniky*. 2. rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2021. 223 s. ISBN 978-80-7380-869-3.

na papíru, dřevě nebo textilií a umožňuje jejich transport a zkoumání v původní podobě bez rizika poškození.²⁶

V případech, kdy je stopa vtlačena do měkkého materiálu, se volí metoda odlévání, nejčastěji za použití sádrových nebo silikonových směsí. Výsledný odlitek slouží jako trojrozměrná kopie stopy, která věrně zachycuje její tvarové a rozměrové vlastnosti. Pro stopy tvořené jemnými částicemi, jako je prach nebo mastnota, se využívá sejmutí na lepidlovou fólii, která umožňuje zachytit i velmi jemné detaily beze změny původního vzhledu. Volba typu fólie závisí na barvě a struktuře podkladu.²⁷

Mezi specializované metody zajišťování trasologických stop patří elektrostatické snímání, které je obzvláště vhodné pro stopy tvořené jemným prachem nebo suchými zbytky, jež nejsou snadno viditelné běžnými prostředky. Metoda je založena na principu využití elektrostatického náboje, který umožňuje přilnutí volně ležících částic na speciální přenosovou fólii.²⁸

Při zajišťování trasologických stop je nutné dodržet přesný postup, aby nedošlo k jejich poškození. V případě srovnávacích stop (např. obuvi podezřelého) se obuv i stélka balí samostatně, zabrání se manipulaci a každý předmět je řádně označen a zadokumentován.

Zajištěné stopy se balí odděleně, označují se a opatřují dokumentací (čas, místo, jméno osoby, způsob zajištění). Následně jsou odesílány k odbornému zkoumání do kriminalistického ústavu.²⁹

Vývoj kriminalistické trasologie od 19. století

Historické počátky trasologie nelze přesně stanovit, neboť v dějinách kriminalistiky neexistuje jednoznačný moment jejího zavedení do praxe. První zkušenosti s pozorováním a sledováním stop pocházejí již z období, kdy byly využívány

²⁶ STRAUS, Jiří a PORADA, Viktor. *Kriminalistická trasologie*. Praha: [Policejní akademie České republiky, 2004. 46-48 s. ISBN 80-7251-160-2.

²⁷ HLAVÁČEK, Jan a PROTIVENSKÝ, Miroslav. *Praktická kriminalistika*. Kriminalistický ústav Praha Policie ČR. 2006. s. 99.

²⁸ KONRÁD, Zdeněk; PORADA, Viktor; STRAUS, Jiří a SUCHÁNEK, Jaroslav. *Kriminalistika: teorie, metodologie a metody kriminalistické techniky*. 2. rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2021. 224 s. ISBN 978-80-7380-869-3.

²⁹ HLAVÁČEK, Jan a PROTIVENSKÝ, Miroslav. *Praktická kriminalistika*. Kriminalistický ústav Praha Policie ČR. 2006. 101 s.

k identifikaci zvěře. Tyto dovednosti se postupně přenesly i do oblasti vyšetřování trestné činnosti.

Za zakladatele praktické trasologie je považován **Eugene Francois Vidocq**, šéf pařížské policie, který v roce 1814 poprvé použil sádrový odlitek stopy obuvi jako důkaz. Tím bezděčně položil základy trasologie jako kriminalistického oboru. Přestože jeho důkaz nebyl soudem přijat, jednalo se o přelomový okamžik ve využití stop v kriminalistické praxi.³⁰

Systematické a vědecké pojetí trasologie přinesl **Hans Gross**, rakouský právník a zakladatel moderní kriminalistiky. Ve své učebnici *Handbuch für Untersuchungsrichter* (1893) popsal metody práce se stopami nohou, jejich vznik a význam pro identifikaci osob. Gross zdůraznil rovněž biomechanické aspekty vzniku trasologických stop, čímž položil základy interdisciplinárního přístupu k trasologii.³¹

V československé kriminalistice se trasologie začala systematicky rozvíjet až ve 20. století. První významnější práce se objevují po roce 1918. Mezi nejvýznamnější autory meziválečného období patřili **Petr Chyba**, **Josef Sejnoha** a **Rudolf Košťák**, kteří ve svých učebnicích reflektovali poznatky z trasologie, i když samotný termín ještě nebyl ustálen.³²

Významným mezníkem se stal rok 1950, kdy byl v Praze zřízen Kriminalistický ústav. Pod vedením **Bohuslava Němce** vznikly učebnice kriminalistiky, které již trasologii pojímaly jako samostatnou oblast. Založena byla ústřední sbírka srovnávacího materiálu (pneumatiky, podrážky, podpatky) a trasologie se začala zabývat nejen identifikací obuvi, ale také kol vozidel či otisků zvířat.³³

Přelomovým obdobím se stal rok 1989, kdy se začíná rozvíjet digitalizace a evidence trasologických stop. V roce 1997 byl zahájen vývoj **TRASIS** (*Trasologický identifikační systém*), který v následujících letech propojil pracoviště trasologie napříč

³⁰ STRAUS, Jiří a VAVERA, František. *Dějiny kriminalistiky*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012. 282 s. ISBN 978-80-7380-370-4.

³¹ STRAUS, Jiří a VAVERA, František. *Dějiny československé kriminalistiky slovem i obrazem*. II, (Od roku 1939 po současnost). Praha: Police History, 2005. s. 81. ISBN 80-86477-28-2.

³² STRAUS, Jiří a VAVERA, František. *Dějiny kriminalistiky*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012. 284 s. ISBN 978-80-7380-370-4.

³³ STRAUS, Jiří a VAVERA, František. *Dějiny kriminalistiky*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012. 285 s. ISBN 978-80-7380-370-4.

republikou a vytvořil jednotný digitální systém pro správu a porovnání stop. TRASIS byl postupně rozšířen o grafické analýzy obrazu ve spolupráci se systémem LUCIA.³⁴

2.4 Balistika

Kriminalistická balistika je vědní disciplína zaměřená na analýzu střelných zbraní, střeliva a jeho jednotlivých součástí, vedlejších produktů výstřelu a objektů nesoucích stopy po zásahu střelou. Zabývá se také studiem vnitřní, přechodové a vnější balistiky s cílem určit skupinovou příslušnost zbraně či střeliva a provést jejich individuální identifikaci. Současně se snaží objasnit okolnosti výstřelu, mechanismus jeho vzniku a podmínky, za nichž došlo k poškození objektu střelbou.³⁵

Hlavní úkoly kriminalistické balistiky zahrnují:

- **Zkoumání zbraní a střeliva z hlediska jejich funkčnosti** - Při kriminalistickém zkoumání palných zbraní se ověřuje jejich původ, výrobce, rok výroby, případně způsob výroby (tovární nebo podomácku vyrobené), dále se analyzují případné úpravy ovlivňující funkčnost či bezpečnost. Funkčnost zbraně se ověřuje experimentálním výstřelem, jehož výsledky jsou komparovány se střelami a nábojnicemi z neobjasněných trestných činů. U střeliva se posuzuje druh, konstrukce, kompatibilita se zbraněmi, funkčnost, účinnost a příčiny případných selhání.³⁶
- **Identifikace palných zbraní podle vystřelených střel a nábojnic** - Spočívá v porovnání individuálních identifikačních znaků, které zanechává konkrétní zbraň na střele a nábojnici, přičemž znalec v oboru kriminalistické balistiky porovnává stopy zajištěné na místě činu s tzv. srovnávacím materiálem, tedy střelou a nábojnicí vystřelenou pokusně ze zajištěné zbraně v kontrolovaných podmínkách, kupříkladu do balistického tunelu.³⁷
- **Zkoumání vedlejších produktů výstřelu** - Povýstřelové zplodiny, mezi které patří částice spáleného a nespáleného střelného prachu, zbytky konzervačních

³⁴ STRAUS, Jiří a VAVERA, František. *Dějiny československé kriminalistiky slovem i obrazem*. II, (Od roku 1939 po současnost). Praha: Police History, 2005. 86 s. ISBN 80-86477-28-2.

³⁵ KONRÁD, Zdeněk; PORADA, Viktor; STRAUS, Jiří a SUCHÁNEK, Jaroslav. *Kriminalistika: teorie, metodologie a metody kriminalistické techniky*. 2. rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2021. 234 s. ISBN 978-80-7380-869-3.

³⁶ PROTIVINSKÝ, Miroslav a KLVÁŇA, Karel. *Základy kriminalistiky*. 2. vydání. Skripta pro střední a vyšší odborné školy. Praha: Armex, 2007. 61 s. ISBN 978-80-86795-50-8.

³⁷ PLANKA, Bohumil. *Kriminalistická balistika*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2010. 15 s. ISBN 978-80-7380-036-9.

prostředků a submikroskopické částice kovu, vznikají při výstřelu a lze je nalézt na ruce a oděvu střelce, na zasažených objektech i v okolí místa střelby do vzdálenosti až 3 metrů. Na základě tvaru, velikosti a rozložení těchto stop, tzv. donášecí zóny, lze stanovit například vzdálenost a směr výstřelu, polohu cíle či typ použitého střeliva.³⁸

- **Balistika a účinky střelby v cíli** - Balistika rozlišuje tři fáze pohybu střely – vnitřní (pohyb střely uvnitř hlavně), vnější (let střely mezi zbraní a cílem) a cílovou, tzv. terminální (působení střely na zasažený objekt nebo tělo). V rámci cílové balistiky se zkoumají účinky střely v místě dopadu, zejména průstřel (střelný kanál), nástřel, otěr kovu, mechanické poškození tkání, ožeh a přítomnost povýstřelových zplodin. Analýza stop na zasažených objektech umožňuje určit nejen charakter a intenzitu zásahu, ale i směr a případně vzdálenost střelby.³⁹

Vyhledávání, zajišťování a odesílání balistických stop

Při vyhledávání balistických stop se provádí systematické ohledání místa činu a jeho okolí, včetně příchodových a odchodových cest. V případě potřeby se využívají detektory kovů, služební psi specializovaní na detekci zbraní nebo zajištění stop pod vodou za součinnosti potápěčů.

Zajišťování balistických stop vyžaduje dodržení základních zásad – vždy používat ochranné rukavice, dokumentovat stav zbraně a její funkčnost, včetně polohy nábojnic a hlavně. Klíčové je zjistit, zda je zbraň nabita nebo vybita. Biologický materiál (krev, tkáň, vlákna) ulpělý na hlavní se musí chránit před kontaminací či setřením. Vybití zbraně a manipulace se zajištěním by měly být prováděny výhradně kriminalistickým technikem nebo zkušeným kriminalistou.

Při balení a odesílání zbraně je nezbytné zabránit poškození stop vhodným uložením – nepoužívají se plastové sáčky ani papírové obálky, ale pevné schránky. Pokud není možné zbraň vybit z důvodu poškození či koroze, vyžaduje se tuto skutečnost výrazně označit na obalu. Zbraň by měla být do laboratoře předána osobně.⁴⁰

³⁸ PLANKA, Bohumil. *Kriminalistická balistika*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2010. 16 s. ISBN 978-80-7380-036-9.

³⁹ PROTIVINSKÝ, Miroslav a KLVÁŇA, Karel. *Základy kriminalistiky*. 2. vydání. Skripta pro střední a vyšší odborné školy. Praha: Armex, 2007. 64 s. ISBN 978-80-86795-50-8.

⁴⁰ HLAVÁČEK, Jan a PROTIVINSKÝ, Miroslav. *Praktická kriminalistika*. Kriminalistický ústav Praha Policie ČR. 2006. 97 s.

Vývoj kriminalistické balistiky od 19. století

Kriminalistická balistika se jako samostatné forenzní odvětví začala formovat na počátku 19. století, kdy britský policista **Henry Goddard** v roce 1835 poprvé prokázal možnost identifikace zbraně na základě individuálních znaků na střele. Tento přístup dále rozvinul francouzský lékař **Alexandre Lacassagne**, který v roce 1889 experimentálně potvrdil shodu mezi rýhami na střele a vývrtem hlavně. Na přelomu století začala balistika významně pronikat i do americké kriminalistiky – **Paul Jeserich** jako první použil mikroskop k porovnávání střel a v roce 1924 vznikla v New Yorku první vědecká balistická laboratoř vedená **Charlesem E. Waitem**.⁴¹

Zásadním mezníkem se stal rok 1925, kdy **Calvin Goddard** zavedl komparační mikroskop a prosadil balistické stopy jako relevantní důkazní prostředek. O čtyři roky později pomocí této metody identifikoval zbraně použité při chicagském masakru na svatého Valentýna, což vedlo k založení balistického oddělení FBI.⁴²

V československých podmínkách je za počátek vědecké balistiky považován rovněž rok 1925, kdy vznikl první doložený znalecký posudek. V poválečném období došlo k systematizaci této oblasti – v roce 1945 byla založena identifikační sbírka zbraní a v roce 1958 vznikl Kriminalistický ústav, který se stal klíčovým pracovištěm balistické expertizy.

V 60. a 70. letech se rozvíjel výzkum i technické zázemí, zaváděly se moderní metody a přístroje (např. Koubkův stroboskop), a balistika se začala opírat také o výpočetní techniku. V 90. letech došlo k digitalizaci balistických metod, byla zavedena zařízení jako Lucia Forensic a BallScan, umožňující automatizované porovnávání stop a tvorbu databází.⁴³

Kriminalistický ústav Praha se od roku 1998 podílí na mezinárodních projektech v rámci Evropské sítě forenzních laboratoří (ENFSI), čímž se česká balistika zařadila mezi plnohodnotné součásti evropské forenzní spolupráce.

⁴¹ STRAUS, Jiří a VAVERA, František. *Dějiny československé kriminalistiky slovem i obrazem*. II, (Od roku 1939 po současnost). Praha: Police History, 2005. 72 s. ISBN 80-86477-28-2.

⁴² STRAUS, Jiří. *Dějiny československé kriminalistiky slovem i obrazem: (do roku 1939)*. [1.]. Praha: Police history, 2003. 196 s. ISBN 80-86477-18-5.

⁴³ STRAUS, Jiří a VAVERA, František. *Dějiny československé kriminalistiky slovem i obrazem: (od roku 1939 po současnost)*. Praha: Police history, 2005. 367 s. ISBN 80-86477-28-2.

3 Kriminalistická taktika při ohledání místa činu

Kriminalistická taktika představuje soubor dílčích vědeckých teorií, které objasňují specifika a zákonitosti poznávacího procesu při odhalování, vyšetřování a prevenci trestné činnosti. Na základě těchto teorií jsou formulovány konkrétní metody, taktické postupy a doporučení, jež slouží k efektivní organizaci a plánování kriminalistické činnosti.⁴⁴

Taktické postupy na místě činu

Mezi první taktické kroky na místě činu patří bezprostřední příprava ohledání, která se dělí na organizační opatření před výjezdem a po příjezdu na místo činu.

Před výjezdem je nezbytné provést rozhodnutí o zásahu na základě dostupných informací, zajistit ochranu místa činu před znehodnocením stop, identifikovat a chránit ohrožené osoby, vybrat vhodné specialisty a připravit potřebné technické prostředky. V případě složitější situace se doplňuje složení výjezdové skupiny a stanoví se způsob spojení s operačním střediskem.

Po příjezdu na místo činu dochází ke stabilizaci situace, poskytnutí první pomoci, provedení ochranných opatření k zajištění místa, shromáždění prvotních informací a instruktáži všech zúčastněných, přičemž jsou v případě potřeby provedena organizačně-technická opatření ke zlepšení podmínek pro ohledání, jako je osvětlení prostoru či ochrana stop před povětrnostními vlivy.⁴⁵

Dokumentace ohledání místa činu

Dokumentace místa činu lze chápat jako jeden ze základních kroků při ohledání, jelikož slouží k přesnému zachycení jeho aktuálního stavu a průběhu samotného zásahu. Její správné zpracování je důležité nejen pro další vyšetřování, ale i pro následné dokazování v trestním řízení. Dokumentace by měla být vedena přehledně, systematicky

⁴⁴ STRAUS, Jiří. *Kriminalistická taktika*. 2., rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. 11-12 s. ISBN 978-80-7380-095-6.

⁴⁵ NĚMEC, Miroslav. *Vybrané problémy kriminalistické taktiky*. Vyd. 2. Praha: Armex, 1999. 40 s. ISBN 80-86244-05-9.

a objektivně tak, aby bylo možné na jejím základě zpětně pochopit situaci na místě činu i osobám, které se ohledání přímo neúčastnily.⁴⁶

Mezi základní metody dokumentace patří:

- **Protokol o ohledání místa činu**, který obsahuje identifikační údaje, podrobný popis situace na místě, průběh ohledání, zajištěné stopy a přehled pořízené dokumentace. Má nejen kriminalistický, ale i procesní význam jako důkazní prostředek.
- **Kriminalistická fotografie a videozáznam**, jež slouží k vizuálnímu zachycení místa činu, stop a důležitých detailů. Fotografie musí být obsahově i časově provázány s protokolem. Videozáznam bývá využíván u rozsáhlých nebo složitějších případů, za podmínky technické správnosti a autenticity.
- **Kriminalistická topografie**, která graficky znázorňuje prostorové uspořádání místa činu. Využívá se náčrtků, plánek a schémat, přičemž každý z těchto výstupů má jiný stupeň přesnosti a slouží k odlišnému účelu v rámci analýzy.⁴⁷

⁴⁶ STRAUS, Jiří. *Kriminalistická taktika*. 2., rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. 90 s. ISBN 978-80-7380-095-6.

⁴⁷ STRAUS, Jiří. *Kriminalistická taktika*. 2., rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. 93 s. ISBN 978-80-7380-095-6.

4 Kriminalistická metodika při ohledání místa činu

Metodika ohledání místa činu představuje systematický návod pro aplikaci jednotlivých metod ohledání v konkrétních situacích, a to v souladu s kriminalistickými zásadami, s cílem objektivně, úplně a včas zjistit a pro účely trestního řízení náležitě zdokumentovat aktuální stav a strukturu místa činu v okamžiku příjezdu oprávněných orgánů.⁴⁸

Fáze ohledání místa činu

Kriminalistická taktika vymezuje tři základní fáze ohledání místa činu: orientační, podrobnou a závěrečnou. Každá z nich má specifický cíl a postupy, které přispívají k efektivnímu zajištění a vyhodnocení důkazů.

1. Orientační ohledání

Tato fáze slouží k prvotnímu zorientování se na místě činu. Cílem je stanovit jeho hranice, určit vhodnou metodu následného ohledání a získat přehled o situaci. Vedoucí ohledání provádí vizuální prohlídku a celkové fotografování, zjišťuje umístění důležitých objektů a připravuje tým na detailní ohledání. Důležité je, že v této fázi se s předměty nemanipuluje – jsou zachyceny v takové poloze, v jaké byly nalezeny.

2. Podrobné ohledání

Navazuje na orientační fázi a zahrnuje systematické vyhledávání, dokumentaci a zajištění stop. Volba konkrétní metody ohledání (např. koncentrická, excentrická, rajonová) závisí na charakteru místa činu. V uzavřených prostorách se zpravidla postupuje od vstupu podél stěn směrem ke středu místnosti. Důležitou zásadou je důsledné ohledání všech objektů ve vzájemných souvislostech. Žádná stopa by neměla být opomenuta – i zdánlivě bezvýznamné detaily mohou mít význam pro objasnění skutku.

Vedoucí ohledání v této fázi koordinuje činnost všech členů týmu, zajišťuje záznamy, informuje nadřízené orgány, určuje úkoly a dbá na kvalitu provedené práce.

⁴⁸ NĚMEC, Miroslav. *Vybrané problémy kriminalistické taktiky*. Vyd. 2. Praha: Armex, 1999. 41 s. ISBN 80-86244-05-9.

3. Závěrečná fáze

Závěrečná fáze zahrnuje shrnutí a uzavření celé činnosti na místě činu. Dochází k finálnímu zpracování veškeré dokumentace, označení a zabalení zajištěných důkazů a v případě potřeby k jejich předání k odbornému zkoumání. Pokud je na místě nalezena mrtvola, organizuje se její převoz a následné soudně-lékařské vyšetření. Zároveň se činí opatření k ochraně majetku a práv všech zúčastněných osob. Vedoucí ohledání informuje nadřízené o ukončení zásahu a zajišťuje návrat týmu na základnu.⁴⁹

4.1 Nejnovější kriminalistické metody

V dnešní době jsou moderní technologie nedílnou součástí našeho života a jejich neustálý vývoj přináší nové možnosti využití, ať už při odhalování trestné činnosti, záchraně lidských životů nebo prevenci rizikových situací. Jelikož jde o velmi široké téma, rozhodla jsem se zaměřit pouze na vybrané technologie, které považuji za mimořádně zajímavé a přínosné.

- **3D skenování místa činu**

V současné kriminalistice dochází k dynamickému vývoji forenzních metod, které umožňují přesnější dokumentaci místa činu a efektivnější analýzu důkazů. Jednou z nejmodernějších technologií v této oblasti je 3D skenování, které kriminalistům poskytuje podrobné digitální záznamy místa činu s vysokou přesností a objektivitou.

Identifikace pachatele představuje pouze dílčí krok v celém procesu vyšetřování trestné činnosti. K úspěšnému usvědčení pachatele je nezbytné získat dostatečné množství relevantních důkazů, bez nichž nelze případ uzavřít. Z tohoto důvodu je klíčové důkladně zdokumentovat místo činu a zajistit veškeré potenciálně významné stopy. Vzhledem k tomu, že nelze předem s jistotou určit, které zajištěné předměty či stopy budou v průběhu vyšetřování hrát zásadní roli, je nutné k tomuto procesu přistupovat komplexně a s maximální pečlivostí.⁵⁰

⁴⁹ KONRÁD, Zdeněk; PORADA, Viktor; STRAUS, Jiří a SUCHÁNEK, Jaroslav. *Kriminalistika: kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování*. 2. rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2021. 53 s. ISBN 978-80-7380-859-4.

⁵⁰ 3D SCAN. *3D skenování v kriminalistice*. Online. Dostupné z: <https://www.3d-skenovani.cz/3d-skenovani-v-kriminalistice/>. [cit. 2025-03-18].

Princip fungování 3D skenerů v kriminalistice

3D skenery využívají laserové nebo optické technologie k detailnímu zaznamenání prostoru místa činu a jeho převedení do třírozměrného digitálního modelu. Tento proces umožňuje dokumentaci s milimetrovou přesností, což přináší významné výhody oproti tradičním metodám, jako jsou fotografie či ruční náčrtky.

Metoda 3D laserového skenování představuje zásadní nástroj moderní forenzní vědy díky své schopnosti detailního a přesného zachycení místa činu. Tato technologie umožňuje prostorovou dokumentaci scény s minimálním narušením, což přispívá k zachování důkazů pro následnou analýzu a rekonstrukci průběhu trestného činu. Získaná data jsou využívána například při rekonstrukci trajektorie střel, což napomáhá určit výchozí bod střelby, nebo při analýze vzorů krevních skvrn, která poskytuje klíčové informace o dynamice incidentu. Díky těmto aplikacím 3D skenování významně zvyšuje přesnost interpretace kriminalistických jevů a podporuje důkazní spolehlivost.⁵¹

Proces skenování probíhá ve více fázích. Nejprve je skener strategicky rozmístěn na několika místech v prostoru tak, aby pokryl celou scénu a zachytil veškeré relevantní detaily. Následně probíhá sběr dat, při kterém laserové paprsky nebo optické senzory mapují povrchové struktury a geometrické rozložení objektů. Získané informace jsou poté zpracovány prostřednictvím specializovaného softwaru, který vytváří komplexní 3D model místa činu. Tento model lze dále využít pro analýzu a simulaci různých scénářů průběhu události, což výrazně usnadňuje rekonstrukci a vyšetřování trestné činnosti. Díky své přesnosti, možnosti opakované analýzy a schopnosti zachytit i ty nejmenší detaily se metoda 3D skenování stala nedílnou součástí kriminalistických vyšetřovacích postupů.⁵²

Nezanedbatelným přínosem je také využití 3D skenů v soudních řízeních. Detailní digitální modely mohou být využívány nejen kriminalisty, ale také soudci, státními zástupci a soudními znalci, kteří si mohou místo činu virtuálně prohlédnout a získat tak jasnější představu o jeho uspořádání a průběhu událostí. To je obzvláště užitečné v

⁵¹ POINTSCAN. *3D Laser Scanning in Forensic Investigations*. Online. Dostupné z: <https://www.pointscan.co.uk/3d-laser-scanning-in-forensic-investigations/>. [cit. 2025-03-18].

⁵² POINTSCAN. *3D Laser Scanning in Forensic Investigations*. Online. Dostupné z: <https://www.pointscan.co.uk/3d-laser-scanning-in-forensic-investigations/>. [cit. 2025-03-18].

případech, kdy fyzická návštěva místa činu není možná nebo by mohla narušit integritu důkazů.⁵³

Ačkoli 3D laserové skenování přináší značné výhody, jeho využívání není bez výzev a omezení, mezi které patří zejména náklady na pořízení a údržbu zařízení, což může být limitující pro forenzní agentury s omezenými rozpočty, a nezbytnost specializovaného školení a odbornosti operátorů, jejichž nedostatečná kvalifikace může ovlivnit kvalitu nasnímaných dat. Dále, v prostředích s vysokou složitostí, jako jsou husté lesní porosty nebo komplikované vnitřní prostory, může být nutné dodatečné zpracování a manuální úpravy, přičemž samotné skenování je rychlé, ale následné zpracování a analýza dat mohou být časově náročné, což představuje problém při časově citlivých případech nebo vysokém objemu vyšetřovaných případů.

- **Snímání místa činu pomocí dronů**

Bezpilotní letouny, známé jako drony, jsou vzdušná zařízení, která nevyžadují pilota na palubě. Jsou široce využívány v různých oblastech, jako je zemědělství, stavebnictví, doručování, hašení požárů, forenzní analýza, inspekce a environmentální monitoring. V posledních letech se staly významným nástrojem v oblasti kriminalistiky, přičemž jejich schopnosti byly dále vylepšeny implementací technologie RTK (Real-Time Kinematics). Tato technologie poskytuje vysoce přesné a spolehlivé navigační údaje, což výrazně zlepšuje schopnost dronů udržovat stabilní polohu i za náročných podmínek, např. za silného větru nebo v obtížném terénu.

Díky RTK technologii mohou drony dosahovat milimetrové přesnosti při snímání a dokumentaci míst činu, což zvyšuje jejich efektivitu a spolehlivost v kriminalistických aplikacích. Tato pokročilá navigační technologie nejen zajišťuje vyšší stabilitu a přesnost letů, ale také umožňuje lepší zachycení relevantních stop a událostí během vyšetřování, což přispívá k detailnějšímu a objektivnějšímu dokumentování míst činu.⁵⁴

Jednou z dalších výhod je efektivní průzkum rozsáhlých oblastí, který umožňuje rychlé monitorování velkých území. To je obzvláště užitečné při pátrání po pohřešovaných osobách nebo při mapování krizových situací. Drony lze také nasadit v náročných podmínkách, kde by použití vrtulníků či jiných prostředků bylo obtížné nebo

⁵³ BUMBA, Jan. *Lupa už nestačí – místo činu se dnes zkoumá 3D skenerem*. Online. Český rozhlas. 2016. Dostupné z: <https://plus.rozhlas.cz/lupa-uz-nestaci-misto-cinu-se-dnes-zkouma-3d-skenerem-6536055>. [cit. 2025-03-18].

⁵⁴ A*S CENTIMETER ACCURACY GPS. *Aplikace RTK: Drony a UAV*. Online. Dostupné z: <https://cs.arduino.com/drones-and-uav/>. [cit. 2025-03-18].

ekonomicky nevýhodné. Další výhodou je nízká hlučnost některých dronů, například modelu BRUS, což umožňuje jejich diskrétní využití.⁵⁵

Jednou z nevýhod provozu dronů je jejich nižší spolehlivost za nepříznivých povětrnostních podmínek, kdy silný vítr, déšť či sněžení mohou výrazně omezit jejich využitelnost a snížit efektivitu zásahu v terénu. Dalším limitem je omezená výdrž baterie, která zkracuje dobu letu a vyžaduje pečlivé plánování operací. K technickým omezením se přidávají i legislativní regulace, které mohou v některých situacích jejich nasazení dále omezit. Spolehlivost může navíc negativně ovlivnit technická porucha nebo rušení signálu. Podle zkušeností policistů je klíčovým faktorem ke snížení těchto rizik kvalitní vzdělávání operátorů, kteří musí být vyškoleni nejen kvůli technickému ovládání dronů, ale i kvůli znalosti legislativy a dodržování bezpečnostních pravidel.

- **Systém Spheron R2S Crime**

Systém „Spheron“ představuje významný pokrok v oblasti kriminalistické dokumentace, neboť umožňuje vytvoření detailního digitálního záznamu místa činu. Jeho klíčovou součástí je sférická kamera Spheron, která disponuje mimořádným rozsahem snímání (vertikálně 180°, horizontálně 360°), vysokým rozlišením snímacího čipu (50 milionů pixelů) a velkou barevnou hloubkou (96 bitů). Tyto parametry zajišťují možnost podrobného zkoumání i velmi drobných detailů a zachycení kontrastně nasvíceného prostředí. Kamera je schopna dokumentovat prostor v požadované kvalitě i při zhoršených světelných podmínkách, což je výhodné například při práci ve sklepech či tmavých místnostech.

Tato technologie významně přispívá k objektivizaci kriminalistických procesů, neboť vytváří přesnou vizuální dokumentaci situace na místě činu. Systém Spheron R2S Crime navíc umožňuje integraci policejními internetovými sítěmi, což detektivům a vyšetřovatelům usnadňuje přístup k rozpracovaným nebo dokončeným projektům online, a to po přidělení příslušných uživatelských oprávnění.

Export vytvořené dokumentace je možný na externí média, jako jsou CD či DVD. Data uložená na těchto médiích jsou chráněna proti neoprávněným zásahům, přičemž

⁵⁵ SCHINDLOVÁ, por. Bc. Monika, DiS. *Využití dronů v policejních činnostech | Rozhovor | PČR*. Online. Dostupné z: <https://bezpecny.stredoceskykraj.cz/predstaveni-policejnich-profesi/vyuziti-dronu-policejnich-cinnostech-rozhovor-pcr/>. [cit. 2025-03-22].

součástí exportu je i ovládací modul programu, který umožňuje prohlížení sférických záznamů na jakémkoli počítači bez nutnosti instalace dalšího softwaru.

Celkově systém Spheron R2S Crime představuje efektivní nástroj kriminalistické praxe, který posouvá úroveň dokumentace míst trestných činů na kvalitativně vyšší úroveň, čímž napomáhá ke zlepšení průkaznosti důkaznosti materiálu a usnadňuje práci orgánů činných v trestním řízení.⁵⁶

Hlavní nevýhodou systému „Spheron“ je jeho vysoká pořizovací cena, která se v závislosti na konkrétní konfiguraci pohybuje od dvou milionů korun. Tato finanční náročnost může představovat limitující faktor pro širší implementaci této technologie v policejní praxi. Na základě zjištěných informací získaných od kriminalistických techniků jsem dospěla k závěru, že právě vysoké pořizovací náklady jsou jedním z hlavních důvodů, proč není tento systém v praxi využíván častěji.

⁵⁶ HLAVÁČEK, Krimi Servis – služby v oblasti kriminalistiky. *Virtuální panoramatické prohlídky a tzv. virtuální procházky* [online]. 2009 [cit. 2025-03-18]. Dostupné z: <http://www.krimi-servis.cz/?p=386>

5 Příčiny a důsledky nesprávného ohledání místa činu

Na základě poznatků získaných v rámci praktické části bakalářské práce, zejména při rozhovorech s příslušníky kriminalistické techniky, lze konstatovat, že k nejčastějším příčinám nesprávného ohledání místa činu patří především podcenění jeho významu, nedostatečná odborná příprava vyšetřujících osob a neznalost přesných metodických postupů. V některých případech dochází také k narušení místa činu civilními osobami ještě před příjezdem techniků, což může mít zásadní dopad na kvalitu zajištěných důkazů. Z praxe rovněž vyplývá, že jedním z problémů bývá nedostatečná dokumentace, nebo chybné zaznamenání stavu místa činu, případně neefektivní využívání dostupných technologií.

Důsledky těchto pochybení mohou být značné – od ztráty nebo poškození důkazního materiálu, přes zkreslení celkového obrazu o průběhu události, až po znemožnění přesné rekonstrukce trestného činu. V krajních případech může dojít i k tomu, že se pachatele nepodaří identifikovat nebo úspěšně usvědčit. Významným negativním důsledkem je také nutnost opakovaného ohledání, které je nejen časově náročné, ale často již neprobíhá v autentických podmínkách. Tyto poznatky potvrzují, že správně a odborně provedené ohledání místa činu má zcela zásadní význam pro celý průběh trestního řízení a prokázání viny pachatele.

Návrh opatření k jejich minimalizaci

Z provedených rozhovorů a analýzy praktických poznatků vyplynula potřeba navrhnout soubor opatření, jejichž cílem je snížit riziko nejčastějších pochybení při ohledání místa činu. Za zásadní lze považovat posílení odborné přípravy všech osob podílejících se na této činnosti, a to především prostřednictvím pravidelných školení, která by reflektovala aktuální vývoj kriminalistických metod a dostupných technologií. Jako přínosné se rovněž jeví zpřehlednění a častější aktualizace metodických pokynů, které by měly být snadno dostupné a srozumitelné pro všechny zasahující složky přímo v praxi.

Z vyjádření dotázaných odborníků dále vyplynula nutnost důslednějšího zajištění místa činu bezprostředně po události, zejména s ohledem na eliminaci vstupu nepovolaných osob, jejichž přítomnost může negativně ovlivnit stav důkazního materiálu. V této souvislosti se jako vhodné jeví zavedení kontrolních mechanismů umožňujících

ověřit kvalitu provedeného ohledání i zpracované dokumentace, a to například formou následného odborného posouzení či interní revize.

Za významný přínos lze považovat také rozšíření využívání moderních technologií, jako jsou digitální 3D skenery, bezpilotní prostředky (drony), mobilní aplikace určené pro přímý online záznam nebo systémy umožňující přesnou lokalizaci důkazů prostřednictvím GPS. V neposlední řadě je vhodné posílit specializaci kriminalistických techniků a zajistit jim odpovídající materiální a personální zázemí, které je nezbytné pro efektivní a odborně kvalitní výkon jejich činnosti.

6 Praktická část

6.1 Kazuistika

Součástí této bakalářské práce je také ověření získaných znalostí v oblasti kriminalistické taktiky a techniky v praxi. Na základě spolupráce s Policií České republiky, konkrétně s územním odborem Tábor, jsem měla možnost seznámit se s reálnými postupy uplatňovanými při ohledání místa činu, zajišťování a vyhodnocování stop s následným procesem identifikace pachatele.

Následující kapitola bakalářské práce je zaměřena na praktickou část, která se soustředí na kazuistiky vybraných případů. následující případy ilustrují propojení kriminalistické techniky a taktiky při vyšetřování trestné činnosti a ukazují, jak jsou teoretické poznatky uplatňovány v konkrétních situacích.

6.2 1) Násilná smrt manželky a identifikace pachatele

Dne 14. října 2021 oznámil na policejní stanici v Táboře muž ve středních letech, že se mu ztratila manželka. Podle jeho výpovědi odešla odpoledne na nákup do nedalekého obchodu a domů se již nevrátila. Od té chvíle po ní nebylo ani stopy. Okamžitě bylo zahájeno pátrání, do něhož se zapojily nejen policejní hlídky, ale i psovodi a dobrovolníci.

Tento případ jsem měla možnost blíže poznat při zpracování své bakalářské práce, a to díky rozhovorům s vyšetřovateli, kteří se na jeho řešení podíleli. Jednalo se o silný a emočně náročný případ, který ukázal, jak složité může být odhalování pravdy, zvláště pokud se jedná o události odehrávající se v rámci rodiny.

Policie postupovala systematicky. Vzhledem k tomu, že poslední, kdo pohřešovanou ženu viděl, byl právě její manžel, začali kriminalisté prověřovat jeho výpověď a celkové okolnosti vztahu. Muž působil navenek velmi zničeně – plakal, tvrdil, že manželka z domu odešla po hádce, a že šla nakoupit. V průběhu výslechu ale přiznal, že se s manželkou pohádali kvůli jejímu rozhodnutí odejít – údajně chtěla manželství ukončit a odejít z jejich společného domova. Muž popisoval, že se psychicky zhroutil, situaci nezvládal, a zpočátku tvrdil, že žena během hádky uklouzla a smrtelně se zranila. První trhliny v jeho výpovědi ale brzy odhalila forenzní analýza.

Tělo ženy bylo nalezeno o dva týdny později, dne 29. října 2021, v Českých Budějovicích – konkrétně na pozemku statku, který patřil právě jejímu manželovi. Statek se v té době kompletně rekonstruoval, a při výkopech dělníci narazili na plastový pytel zahrabaný pod okny přízemní části budovy. Pytel byl nasáklý savem, který měl zřejmě urychlit rozklad těla a eliminovat zápach či biologické stopy.

Ohledání místa činu probíhalo v několika krocích. Kriminalisté prostor ihned uzavřeli a na místo byla přivolána kriminalistická technická jednotka. Ta provedla detailní fotodokumentaci, zajistila vrstvy půdy i zajištění mikrostop z okolí nálezu. Z igelitového pytle a jeho obsahu byly odebrány vzorky DNA, pachové stopy a otisky prstů. Zvláštní pozornost byla věnována právě chemickému prostředku, kterým bylo tělo ošetřeno – jednalo se o běžně dostupné Savo. Forenzní specialisté odebrali také fragmenty z původního oblečení oběti, které navzdory poškození napomohly identifikaci.

Pitva jasně prokázala, že smrt ženy nenastala nešťastným pádem, jak tvrdil její manžel. Na lebce byly nalezeny čtyři údery kladivem, z nichž každý měl potenciál být smrtící. Zranění odpovídala útoku vedenému se značnou intenzitou a odhodláním. Tento moment vnesl do případu zcela nový směr – šlo o úmyslné usmrcení.

Motiv činu byl podle závěrů kriminalistů jasný: manžel nechtěl přijít o majetek, který celý život budoval. Pocházel z Tábora, ale v posledních letech pracoval téměř výhradně na svém statku u Českých Budějovic. Když mu jeho žena oznámila záměr ukončit manželství, hrozil mu rozvod a případná ztráta části majetku. To byl podle všeho impuls k hádce, během které se situace vymkla kontrole. Muž uchopil kladivo a ženu opakovaně udeřil do hlavy.

Kladivo, které se nakonec našlo ukryté v přilehlém kůlně, neslo stopy krve oběti. Stejně tak byly na jeho rukojeti zajištěny otisky prstů pachatele. Tento důkaz byl spolu s jeho přiznáním a výsledky forenzních analýz zásadní pro soudní rozhodnutí.

Z pohledu někoho, kdo měl možnost se s tímto případem blíže seznámit při zpracování své bakalářské práce, musím říct, že mě velmi zasáhlo, jak rychle se může běžná životní situace změnit v tragédii. Celý případ je příkladem toho, jak důležité je důkladné ohledání místa činu a spolupráce různých složek – od kriminalistů, přes soudní lékaře až po techniky. I když se vše zpočátku tvářilo jako běžné pohřešování, šlo ve

skutečnosti o závažný násilný trestný čin, který byl díky pečlivé práci odborníků úspěšně objasněn.

6.3 2) Nález dvou mrtvých osob v Mladé Vožici

V říjnu 2022 byli policisté přivoláni do rodinného domu v Mladé Vožici, kde bylo nalezeno tělo muže, který si podle prvotních zjištění vzal život střelnou zbraní. K události došlo v přízemí staršího domu, konkrétně v kuchyni, kde bylo tělo nalezeno sedící u stolu s prostřelenou hlavou. Zbraň – legálně držená krátká pistole – ležela v jeho klíně. Na místě nebyl nalezen žádný dopis na rozloučenou ani jiné náznaky, které by upozorňovaly na širší souvislosti. Ohledání bylo provedeno v kuchyni a přilehlé chodbě – tedy v místech bezprostředně souvisejících s nálezem těla.

Vzhledem k tomu, že vše nasvědčovalo jasné sebevraždě a žádné další okolnosti tomu neodporovaly, nebyl zbytek domu detailněji prohledáván. Místo bylo standardně zadokumentováno, zajištěny byly otisky, střelná zbraň, nábojnice a stopa krve. Vzhledem k tomu, že nedošlo k násilnému vniknutí a vše odpovídalo průběhu sebevraždy, byl případ zpočátku uzavřen jako nekriminální událost.

Zhruba o týden později však vyšetřování nabralo nečekaný směr. Policii se podařilo zjistit, že zemřelý muž měl manželku, o jejíž existenci se v době prvního zásahu vůbec nevědělo. Na základě této nové informace se kriminalisté vrátili na místo činu a provedli opakované, tentokrát kompletní ohledání celé nemovitosti.

Při prohlídce půdy došlo k zásadnímu nálezu – pod nahrnutým senem bylo nalezeno ženské tělo, ve značném stádiu rozkladu. Byla nahá, bez viditelných zranění, avšak poloha těla a způsob zakrytí naznačoval snahu o jeho ukrytí. Na místo byli přivoláni forenzní specialisté i soudní lékař. Byla provedena detailní fotodokumentace půdního prostoru, odebrány biologické stopy z okolí těla, ze sena, i z půdního povrchu. Zajištěny byly rovněž otisky prstů a vzorky z oblečení a osobních věcí, které byly nalezeny v přilehlé části půdy.

Soudní pitva potvrdila, že žena byla uškrcena – pravděpodobně v afektu, během hádky. Příčinou smrti bylo zadušení bez použití nástroje. Tělo bylo následně přeneseno na půdu a ukryto. Čas smrti byl stanoven přibližně na týden před smrtí muže, čímž se potvrdila domněnka, že žena byla zabita dříve, než si muž sáhl na život.

Během vyšetřování vyšlo z výpovědí sousedů a známých najevo, že mezi manžely delší dobu panovalo napětí. Často se hádali, a vztah byl popisován jako vyhrocený. Po smrti ženy muž dál chodil mezi lidi – objevoval se v místní hospodě a navenek působil klidně. Podle vyšetřovatelů však situaci psychicky nezvládl a po několika dnech se rozhodl spáchat sebevraždu. Právě způsob, jakým se snažil udržet normální režim, a absence jakýchkoliv viditelných známek stresu, vedla k tomu, že se zpočátku nepředpokládala žádná spojitost s další osobou.

Tento případ se stal pro vyšetřovatele výjimečným právě tím, že byl zpočátku klasifikován jako sebevražda bez podezření na trestný čin. Až díky nové informaci – že muž nebyl sám – se kriminalisté vrátili na místo a při důkladné prohlídce odhalili tělo další oběti. Opakované ohledání domu tak sehrálo klíčovou roli.

Tento případ ukazuje, jak důležité je při ohledání místa činu zůstat otevřený dalším možnostem a nepodléhat prvotním dojmům. Ačkoliv se zpočátku vše jevilo jako jednoznačná sebevražda bez známek násilí, právě nové informace a následné opakované ohledání domu odhalily skutečný rozsah celé události.

Z mého pohledu byl tento případ velmi silný a ukázal mi, jak snadno může zůstat tragédie skrytá, pokud se neprověří všechny okolnosti. Klíčovou roli zde sehrála nejen forenzní práce, ale i schopnost policistů reagovat na nové poznatky a vrátit se zpět na místo činu. Tímto způsobem se podařilo objasnit dvojnásobnou tragédii, která by jinak mohla zůstat neodhalena.

6.4 3) Zardoušená dívka v prostředí drogově závislých

Tento případ se odehrál dne 18. února 2023 v prostředí, které bylo známé místní policii jako tzv. „feťácké doupě“ – jednalo se o starý, neudržovaný dům, ve kterém se shromažďovali lidé závislí na drogách a alkoholu. V jednom z pokojů tohoto objektu byla nalezena mladá žena, dlouhodobá alkoholička, která podle prvotního dojmu zemřela na následky intoxikace.

Na místo byl přivolán kriminalistický technik, který provedl základní ohledání místa nálezu. Byla pořízena fotodokumentace polohy těla, jeho okolí a vnitřního prostoru místnosti. Kriminalisté zaznamenali přítomnost lahví od alkoholu, injekčních stříkaček a dalších stop typických pro prostředí narkomanů. Na základě prvního šetření a výpovědí

přítomných osob bylo vyhodnoceno, že se pravděpodobně jedná o úmrtí způsobené intoxikací alkoholem. Dechová zkouška nebyla možná, ale vzhledem k typickému zápachu z úst a informacím od svědků bylo předběžně stanoveno, že žena měla přibližně 3 promile alkoholu v krvi.

Dívčin přítel, který byl na místě přítomen, seděl nedaleko těla, klečel a plakal. Kriminalisté k němu přistupovali s empatií – situace působila velmi lidsky, a vzhledem k prostředí nebylo důvodem si myslet, že by právě on mohl být pachatelem. A právě v tom byla síla situace – kdyby nebylo důsledného rozhodnutí neuzavřít případ příliš rychle, zločin by zůstal neodhalený.

Tělo bylo po ohledání připraveno k převozu, a případ se měl uzavřít jako smrt bez cizího zavinění. Vedoucí kriminalista na místě však pojal podezření, že situace není tak jednoznačná. I přesto, že tělo nevykazovalo viditelné stopy násilí a celá scéna mohla odpovídat předávkování, rozhodl se nařídít soudní pitvu pro potvrzení nebo vyloučení dalších možností. Tento krok se nakonec ukázal jako klíčový.

Soudní pitva, která proběhla o dva dny později, jednoznačně potvrdila, že příčinou smrti nebylo selhání organismu v důsledku alkoholu, ale mechanické udušení – konkrétně zardoušení. Na krku byly patrné otlaky odpovídající silnému stisku, a drobné vnitřní krvácení v oblasti hrtanu, které jasně nasvědčovalo násilné smrti.

Kriminalisté se okamžitě vrátili na místo činu a zahájili opakované šetření. Tentokrát proběhlo detailní ohledání celého prostoru – byly zajištěny biologické stopy z lůžkovin, z oblečení oběti a také otisky z předmětů v místnosti. Dále byl proveden podrobný výslech všech osob, které se v domě nacházely.

Při opětovném výslechu se psychicky zhroutil přítel zemřelé dívky. Přiznal, že ho dlouhodobě frustrovalo její chování – časté opíjení, pasivita a neochota řešit jejich vztah. V den její smrti byla podle jeho slov silně opilá, a když se pohádali, přestal se ovládat. Začal s ní lomcovat, až ji v afektu uškrtil přímo na posteli. Následně si uvědomil, co udělal, ale rozhodl se situaci maskovat jako smrt způsobenou alkoholem.

Muž byl obviněn a následně odsouzen za vraždu. Zásadním momentem v celém případě bylo rozhodnutí kriminalisty nespokojit se s prvním dojmem a nařídít pitvu, která jednoznačně změnila směr vyšetřování.

Tento případ mě zaujal především tím, jak snadno by mohl zůstat neodhalený, pokud by byla těla automaticky klasifikována podle prostředí, ve kterém byla nalezena. Ukazuje, jak zásadní roli hrají důkladné ohledání místa činu, správně zvolené forenzní metody a schopnost kriminalistů vnímat i drobné nesrovnalosti.

Bez nařízené pitvy by případ s největší pravděpodobností skončil jako úmrtí bez cizího zavinění. Tento přístup ale vedl k odhalení úmyslné vraždy a zajištění spravedlnosti pro oběť. Případ tak zůstává důležitou připomínkou, že i v chaotickém prostředí je třeba vycházet z pečlivého zhodnocení všech dostupných stop.

6.5 Cíl průzkumu

Cílem průzkumu jsou otázky:

Otázka č. 1:

Jak dlouho pracujete v oblasti kriminalistické techniky?

Otázka č. 2:

Jaké jsou hlavní kroky ohledání místa činu a které z nich považujete za nejkritičtější?

Otázka č. 3:

Jaké nejnovější technologie se dnes využívají při ohledání místa činu a jak změnily kriminalistickou praxi?

Otázka č. 4:

Jak probíhá spolupráce mezi kriminalistickými technikami, vyšetřovateli a forenzními experty?

Otázka č. 5:

Jaké jsou nejčastější chyby při ohledání místa činu a jaké mohou mít důsledky pro vyšetřování?

Otázka č. 6:

Můžete uvést případ, kdy správné nebo naopak chybné ohledání místa činu výrazně ovlivnilo průběh vyšetřování?

Otázka č. 7:

Jaké faktory související s ohledáním místa činu a jeho průběhem mohou ovlivnit identifikaci pachatele na základě nalezených stop? (např. DNA, otisky prstů, biologické stopy)

Otázka č. 8:

Jaký byl podle vás největší pokrok v kriminalistických metodách za posledních 20 let?

Otázka č. 9:

Jaké neobvyklé nebo složité situace jste při ohledání místa činu zažili a jak jste je řešili?

Otázka č. 10:

Jaké nové technologie nebo metody byste si přáli mít k dispozici pro zefektivnění ohledání místa činu (a proč)?

- **Zaměření otázek na průzkum**

Pro účely této bakalářské práce byla zvolena kvalitativní metoda strukturovaného rozhovoru, a to se dvěma respondenty z oblasti kriminalistické techniky. Cílem bylo získat praktický pohled na problematiku ohledání místa činu, využívané technologie, nejčastější chyby a způsob spolupráce s dalšími složkami vyšetřování.

Respondentům byly položeny stejné otázky – od délky jejich praxe, přes popis klíčových kroků ohledání, až po názory na nové technologie a konkrétní případy, kdy správný či chybný postup ovlivnil vyšetřování. Dále se rozhovory věnovaly faktorům ovlivňujícím úspěšnost zajištění důkazů (např. DNA, otisky prstů), největším pokrokům v kriminalistice za poslední desetiletí a přáním ohledně budoucího technologického vybavení.

Odpovědi přinesly cenný vhled do praktické práce kriminalistických techniků a ukázaly, jak se jejich činnost proměňuje pod vlivem technologického vývoje a rostoucích nároků na přesnost a spolupráci při vyšetřování.

6.6 Rozhovor č. 1

Rozhovor č. 1 byl veden s panem Pavlem Šimákem, příslušníkem Policie České republiky působícím v oblasti kriminalistické techniky na územním odboru Policie ČR v Táboře. Pan Šimák udělil souhlas se zpracováním svých odpovědí i se zveřejněním svého jména pro účely této bakalářské práce.

1. Jak dlouho pracujete v oblasti kriminalistické techniky?

„V oblasti kriminalistické techniky pracuji už třicet let. I po tak dlouhé době mě ta práce stále naplňuje – je pestrá a nedá se u ní vyhořet, protože každý

případ je jiný. Samozřejmě, není to jednoduché, psychicky je to často velmi náročné. V současné době zastávám pozici vedoucího oddělení, ale stále se aktivně účastním výjezdů, takže toho mám někdy o něco více než ostatní. Práce mě ale pořád baví.“

2. Jaké jsou hlavní kroky ohledání místa činu a které z nich považujete za nejkritičtější?

„Hlavní kroky ohledání místa činu se v zásadě nemění. Nejdříve je třeba prostor zajistit, aby nedošlo k jeho kontaminaci nebo znehodnocení stop. Následuje celkové zhodnocení situace, fotodokumentace, popis a zakreslení místa činu, a poté samotné zajišťování stop podle povahy případu. Důležité je také vést dokumentaci průběžně, krok po kroku.

Za velmi kritické považuji také situace, kdy se na místě činu pohybuje větší množství policistů nebo zasahujících složek. Dochází k tomu zejména u závažných případů, kdy je potřeba rychlý zásah – například při dopravních nehodách, výbuších nebo jiných mimořádných událostech. V takových případech může být místo činu neúmyslně kontaminováno nebo dojde k poškození či zničení stop v důsledku pohybu osob.

Dalším faktorem, který může ohledání výrazně zkomplikovat, jsou povětrnostní podmínky – například silný déšť, mráz nebo vítr. Tyto vlivy mohou ovlivnit jak kvalitu zajištěných stop, tak samotný postup ohledání. Nejvíce se to projevuje při nehodách na železnici, haváriích nebo explozích, kde je časový tlak a nepříznivé podmínky opravdu velkým problémem.“

3. Jaké nejnovější technologie se dnes využívají při ohledání místa činu a jak změnily kriminalistickou praxi?

„Používané technologie se samozřejmě liší podle typu a rozsahu místa činu. V běžných případech si vystačíme s kvalitním fotoaparátem, měřicími nástroji a topografickým vybavením.

Velký posun ale přineslo využívání dronů, které výrazně změnily kriminalistickou praxi, zejména při dokumentaci dopravních nehod, výbuchů nebo jiných rozsáhlých událostí. Drony nám umožňují získat rychlý a komplexní

přehled o celém prostoru a výrazně zlepšují orientaci na místě činu. Nevýhodou je jejich finanční náročnost. Náš územní odbor v Táboře jím zatím nedisponuje, ale do budoucna se s jeho pořízením počítá.

Významnou roli dnes hrají také kamerové systémy, ať už městské, nebo přímo z daného objektu. Záznamy z těchto zařízení nám pomáhají při rekonstrukci událostí a doplňují obraz o pohybu osob nebo vozidel.“

4. Jak probíhá spolupráce mezi kriminalistickými technikami, vyšetřovateli a forenzními experty?

„Spolupráce mezi kriminalistickým technikem, vyšetřovatelem a forenzními experty je naprosto zásadní – a měla by fungovat vždy a všude, od samého začátku, tedy už na místě činu. Pokud mezi jednotlivými složkami nefunguje dobrá komunikace a vzájemná důvěra, odrazí se to nejen na samotném ohledání, ale i na celém dalším průběhu vyšetřování.

Na místě činu musí být spolupráce co nejúžší. Každý musí přesně vědět, co je jeho úkolem, a zároveň být schopen se spolehnout na toho druhého. Technici, vyšetřovatelé i znalci mají různé kompetence, ale bez sdílení informací to nefunguje. Důležitá je i disciplína – například vyšetřovatel by se neměl pohybovat ve vymezeném prostoru bez souhlasu technika, aby nedošlo k narušení stop. Technik je v tu chvíli tím, kdo by měl řídit pohyb a činnost na místě.

Běžná je také operativní komunikace mezi technikem a znalcem může probíhat i po telefonu, když je třeba upřesnit zajištění konkrétní stopy nebo konzultovat další postup.“

5. Jaké jsou nejčastější chyby při ohledání místa činu a jaké mohou mít důsledky pro vyšetřování?

„Chybovat je lidské – a chyby se mohou stát každému. Důležité ale je, aby se neopakovaly a nestaly se rutinní součástí práce. Při samotném ohledání místa činu by k chybám docházet nemělo, protože každé pochybení může ovlivnit kvalitu zajištěných stop a tím i celé vyšetřování.

Každý policista by měl být vybaven ochrannými prostředky – rukavicemi, návleky a v případě potřeby i rouškou, například pokud je nachlazený. Je třeba si

neustále uvědomovat, že se pohybujeme na místě činu, kde je naším úkolem zajistit co nejvíce relevantních informací bez jejich ovlivnění.

Za jednu z nejzávažnějších chyb považuji zajištění stopy bez použití rukavic. V takovém případě může dojít ke kontaminaci – policista tam zanechá svůj biologický materiál nebo stopu znehodnotí, což je chyba, kterou už nelze napravit. Právě kontaminace stopy je podle mě jedním z největších rizik, která mohou nastat.“

6. Můžete uvést případ, kdy správné nebo naopak chybné ohledání místa činu výrazně ovlivnilo průběh vyšetřování?

„Jak už jsem zmiňoval, chybovat je lidské, ale důležité je, aby se chyby neopakovaly. Přesný konkrétní případ, kdy by chyba při ohledání zásadně ovlivnila průběh vyšetřování, si momentálně nevybavuji. Musím ale říct, že žádná výrazná chyba, která by nás nasměrovala úplně špatným směrem, se nám zatím nestala. Snažíme se pracovat maximálně precizně právě proto, aby k takovým situacím vůbec nedocházelo.“

7. Jaké faktory související s ohledáním místa činu a jeho průběhem mohou ovlivnit identifikaci pachatele na základě nalezených stop? (např. DNA, otisky prstů, biologické stopy)

„Stopy jako DNA a otisky prstů patří k těm nejdůležitějším, protože vedou k individuální identifikaci pachatele. Právě proto jsou pro nás tak cenné. U genetického materiálu ale zároveň existuje jedno velké riziko – a tím je jeho rychlá degradace nebo kontaminace.

S biologickými stopami je potřeba zacházet velmi opatrně. Pokud nejsou správně zajištěny, může dojít ke znehodnocení stopy, ať už v důsledku vnějších podmínek, nebo nesprávného postupu samotného technika. Důležité je, aby nedošlo ke kontaminaci například vlastními biologickými stopami zasahujících osob, nebo ke smísení více stop, což může následnou analýzu výrazně zkomplikovat.“

8. Jaký byl podle vás největší pokrok v kriminalistických metodách za posledních 20 let?

„Zásady a základní metody kriminalistické techniky zůstávají v podstatě stejné. Prvním krokem je postavit se na místo činu, doslova i obrazně. Následuje vizuální vnímání situace, tedy že oči musí pozorovat, a poté je klíčové zapojit mozek, vědět, co přesně hledáme, co chceme zjistit a jak to kvalitně zajistit.

Co se týče pokroku, ten nastal především v oblasti technického vybavení. Významně se zlepšily možnosti fotografické dokumentace. Máme k dispozici kvalitní fotoaparáty s lepšími objektivy, díky kterým už není vždy nutné používat blesk, a i za zhoršených světelných podmínek je výstup velmi kvalitní.

Za významný posun v kriminalistické praxi považuji využívání širokoúhlých 3D skenerů. I když se jedná o finančně náročnější technologii, její přínos je nesporný. Umožňuje vytvořit detailní prostorový záznam místa činu, který lze dále analyzovat i s časovým odstupem. Velkou výhodou je, že se s takto zaznamenaným místem činu může seznámit i osoba, která na místě fyzicky nebyla – například soudce, znalec nebo jiný odborník. Tato forma dokumentace navíc slouží jako trvalý důkazní materiál, který lze opakovaně využít například při rekonstrukci událostí nebo soudním řízení.“

9. Jaké neobvyklé nebo složité situace jste při ohledání místa činu zažili a jak jste je řešili?

„Jedna z neobvyklých situací, kterou jsem zažil, se týkala případu možného zabití ve firmě, která se specializuje na výrobu a distribuci hranolků. Jednalo se o podnět, že skupina cizinců měla zabít jednoho ze skladníků. Po příjezdu na místo činu jsme zjistili, že tělo leží v mrazicím boxu, kde bylo přibližně -25 °C. Mrtvý muž ležel mezi regály, kolem něj byla kaluž krve, měl vyboulené oči, ale co bylo nápadné bylo to, že na těle nebyly žádné známky zápasu, žádné oděrky ani obranné rány.

Místo jsme začali standardně zajišťovat. Už během prvního ohledání mi přišlo zvláštní, že by šlo o násilný trestný čin, ale chyběly jakékoli známky násilí. V ten moment jsem se podíval nahoru a všiml si zbytků utržené látky z bundy, která visela z konstrukce ve výšce asi šesti metrů. Nad regály totiž vedly pojízdné dráhy, po kterých se v hale pohybovala manipulační technika – tzv. ještěrky.

Při bližším ohledání jsme našli také stopy podrážek bot, které odpovídaly obuvi nalezeného muže, a bundu, která byla totožná s tou, kterou měl na sobě. Později se ukázalo, že se muž nechal vyvézt nahoru kolegou, aby ověřil sériové číslo dodávky pomocí papírku, který měl u sebe. Na ještěrce však chyběla bezpečnostní mříž, která tam dle předpisů měla být, zaměstnanci ji ale často kvůli rychlosti práce nepoužívali.

Ukázalo se, že muž pravděpodobně podklouzl. Měl obuv s téměř hladkou podrážkou, snažil se zachytit, a přitom se utrhl kousek jeho bundy. Při pádu z výšky šesti metrů dopadl přímo na hlavu, což vedlo k jeho smrti. Kolega, který ho nahoru vyvezl, z místa utekl, nejspíš ze strachu, že bude obviněn ze zavinění nehody, jelikož šlo o cizince a zřejmě si nebyl vědom právních důsledků.

Celý případ byl nakonec uzavřen jako pracovní úraz, který vznikl kombinací nedodržení bezpečnostních předpisů a chyby ze strany oběti. Právě detailní ohledání místa činu a pozorné vnímání prostoru kolem nás vedlo k objasnění celého průběhu události.“

10. Jaké nové technologie nebo metody byste si přáli mít k dispozici pro zefektivnění ohledání místa činu?

„S aktuálně dostupnou technikou jsme v zásadě spokojeni, ale stále dochází k postupnému zlepšování vybavení. Letos bychom měli nově dostat k dispozici skener na otisky prstů pachatelů a podezřelých osob, což vnímám jako výrazný přínos. Umožní nám to rychlejší a přesnější práci přímo na místě činu a výrazně to zefektivní proces identifikace.“

6.7 Rozhovor č. 2

Rozhovor č. 2 byl veden s dalším kriminalistickým technikem, který si přál zůstat v anonymitě. Jeho odpovědi byly zpracovány se souhlasem a s důrazem na zachování profesní i osobní anonymity.

1. Jak dlouho pracujete v oblasti kriminalistické techniky?

„V oblasti kriminalistické techniky pracuji celkem 25 let. Z toho posledních 20 let působím jako kriminalistický technik u Služby kriminální policie

a vyšetřování. Předtím jsem pět let pracoval jako pomocný technik na obvodním oddělení Policie ČR. “

2. Jaké jsou hlavní kroky ohledání místa činu a které z nich považujete za nejkritičtější?

„Mezi hlavní charakteristiky ohledání místa činu (OMČ) řadím jeho neodkladnost, nezastupitelnost a neopakovatelnost. To znamená, že je potřeba jej provést co nejdříve, nelze jej nahradit jinou metodou a zároveň platí, že pokud není provedeno důsledně napoprvé, nelze ho plnohodnotně zopakovat.

Za důležité považuji také to, aby bylo OMČ řízeno jedním vedoucím pracovníkem. V praxi se ale často setkáváme s tím, že jsou kriminalističtí technici v průběhu zásahu přesouváni mezi různými částmi místa činu podle aktuálních potřeb. To však může narušit kontinuitu zajišťování stop a vést k tomu, že některé stopy budou přehlédnuty nebo nedostatečně zadokumentovány. “

3. Jaké nejnovější technologie se dnes využívají při ohledání místa činu a jak změnily kriminalistickou praxi?

„Za velký posun v praxi považuji využívání digitálních technologií. Díky digitální fotografii máme ihned zpětnou vazbu, zda se snímek podařil, a zároveň můžeme vytvářet kvalitní digitální dokumentaci s možností prostupů do jednotlivých částí místa činu.

Významným přínosem je také digitální kamera, která umožňuje zaznamenat plynulý a detailní obraz celého místa činu, a navíc z pořízeného záznamu lze následně vytvářet i statické fotografie.

Moderní skenery na zajišťování stop, zejména daktyloskopických a trasologických, posunuly kvalitu práce výrazně dopředu – nabízejí vyšší rozlišení a přesnost.

Kromě toho dnes používáme speciální přípravky pro zajišťování mokrých nebo mastných stop, které dříve bylo obtížné zachytit. Díky těmto pomůckám je možné získat i takové stopy, které by jinak mohly být přehlédnuty nebo ztraceny. “

4. Jak probíhá spolupráce mezi kriminalistickými technikami, vyšetřovateli a forenzními experty?

„Spolupráce mezi kriminalistickými technikami, vyšetřovateli a dalšími odborníky většinou probíhá tak, jak má. Rozhodně to ale není tak, jak to bývá vykreslováno v televizních kriminálkách. Realita je mnohem praktičtější a méně dramatická.“

Komunikace bývá standardní, každý ví, co má dělat, a když jsou potřeba konzultace s experty (např. soudními znalci), probíhají buď přímo na místě, nebo následně telefonicky nebo prostřednictvím spisu.“

5. Jaké jsou nejčastější chyby při ohledání místa činu a jaké mohou mít důsledky pro vyšetřování?

„Mezi časté chyby při ohledání místa činu patří nedostatečná ochrana stop, které vznikly jednáním pachatele. Jde například o situace, kdy stopy nejsou včas chráněny před povětrnostními podmínkami, jako je déšť nebo sníh.“

Další problém představuje vznik rušivých stop pohybem policistů po místě činu ještě před příjezdem techniky. Stává se také, že se po prostoru volně pohybují domácí osoby, které mohou omylem přemístit předměty, uklidit je nebo jinak narušit původní stav.

Tyto chyby mohou vést ke znehodnocení důkazů, a tím i ke ztížení nebo znemožnění identifikace pachatele.“

6. Můžete uvést případ, kdy správné nebo naopak chybné ohledání místa činu výrazně ovlivnilo průběh vyšetřování?

„Většinou se snažíme, aby k výrazným chybám při ohledání místa činu nedocházelo. Naopak si vybavuji případ, kdy důsledné a správně provedené ohledání výrazně přispělo k objasnění trestného činu.“

Jednalo se o vniknutí pachatele do rodinného domu. Pachatel z ulice zahlédl, že ve dveřích jsou zasunuté klíče. Vešel dovnitř, klíče vytáhl ze zámku a zamkl vchodové dveře zevnitř. Během páchaní činu byl vyrušen a uprchl přes terasu a zahradu.

Ačkoliv byla jen minimální pravděpodobnost, že se na klíči podaří zajistit upotřebitelnou DNA stopu (jednak kvůli malému povrchu, jednak proto, že klíče běžně používali majitelé), technik stopy zajistil. Po následné analýze byla stopa vyhodnocena jako upotřebitelná a vedla k pachateli, který nebyl místní. Ukázalo se, že se jednalo o recidivistu, který cestoval po celé České republice a měl na svědomí i další případy vloupání do rodinných domů.“

7. Jaké faktory související s ohledáním místa činu a jeho průběhem mohou ovlivnit identifikaci pachatele na základě nalezených stop? (např. DNA, otisky prstů, biologické stopy)

„Faktorů, které mohou ovlivnit úspěšnost identifikace pachatele na základě stop zajištěných při ohledání místa činu, je celá řada. Zásadní roli hraje samotné prostředí, ve kterém se ohledání provádí, a jeho specifika – například zda se jedná o venkovní nebo vnitřní prostor, jaké jsou světelné podmínky nebo stav místa činu.“

Velký vliv má také počasí, které může stopy rychle poškodit nebo zcela zničit. V neposlední řadě záleží i na tom, jak byl pachatel vybaven. Pokud použil například rukavice, roušku nebo jiné ochranné pomůcky, záměrně si obuv po činu zlikvidoval či ji vyměnil, výrazně tím snižuje šanci na úspěšné zajištění upotřebitelných stop.“

8. Jaký byl podle vás největší pokrok v kriminalistických metodách za posledních 20 let?

„Za největší pokrok v kriminalistických metodách za posledních dvacet let jednoznačně považuji zavedení DNA analýzy do praxe. Tato metoda zásadním způsobem změnila možnosti identifikace pachatelů a výrazně zvýšila úspěšnost objasňování trestné činnosti.“

K dalším technologickým posunům, které ovlivnily naši práci, patří digitální fotografie, moderní skenery na otisky prstů a trasologii, stejně jako přípravky na zajišťování obtížně zjistitelných stop, jak jsem již zmiňoval v odpovědi k otázce č. 3.“

9. Jaké neobvyklé nebo složité situace jste při ohledání místa činu zažili a jak jste je řešili?

„Za nejtěžší situace při ohledání místa činu považuji případy spojené s úmrtím dětí, ať už jde o dopravní nehody, nebo jiné tragické události. Jsou to momenty, které zasáhnou i zkušeného technika. V takových chvílích je potřeba se psychicky obrnit, zatnout zuby a soustředit se na práci, i když to není snadné.

Za neobvyklé považuji například případy, kdy jsme byli přivoláni k nálezu sledovacích zařízení umístěných na vozidlech. V takových situacích existuje i riziko, že může jít o výbušnou nástrahu, a proto se vždy povolávají pyrotechnici. Jakmile je prostor bezpečný, následuje zajištění stop, které by mohly vést k osobě, která zařízení na vozidlo umístila.“

10. Jaké nové technologie nebo metody byste si přáli mít k dispozici pro zefektivnění ohledání místa činu?

„V současnosti máme technické vybavení na poměrně vysoké úrovni, ale přesto by se našly možnosti, jak ohledání místa činu ještě zefektivnit.

Uvítal bych například notebook s připojením k internetu, který by byl propojený s fotoaparátem. Díky tomu by bylo možné okamžitě odesílat fotografie stop – například daktyloskopických – přímo na krajské ředitelství k vyhodnocení v Ústřední daktyloskopické sbírce (ÚDS). To by nám umožnilo zjistit totožnost podezřelé osoby už během několika desítek minut, namísto toho, abychom na výsledek čekali několik dní nebo i týdnů. Taková technologie by měla výrazný dopad na rychlost a efektivitu vyšetřování.“

6.8 Vyhodnocení rozhovorů

V praktické části bakalářské práce byla využita metoda strukturovaného rozhovoru s celkem dvěma kriminalistickými technikami. Jeden z nich působí jako vedoucí oddělení v Jihočeském kraji a druhý respondent si přál zůstat v anonymitě. Oba dotazovaní respondenti mají dlouholeté zkušenosti s kriminalistickou technikou – v rozmezí 25 až 30 let praxe. Cílem rozhovorů bylo zjistit, jaké moderní technologie se při ohledání místa činu využívají, jaké mají přínosy a limity, a jak samotní technici vnímají současný stav a vývoj v oblasti kriminalistické techniky a taktiky.

Na úvod byli oba dotázáni na délku své praxe a na základní kroky ohledání místa činu. Shodli se na tom, že tento proces je neodkladný, neopakovatelný a zásadní pro další fáze vyšetřování. Za nejkritičtější momenty považují okamžiky bezprostředně po příjezdu na místo činu, kdy hrozí kontaminace stop buď pohybem zasahujících složek, nebo vlivem nepříznivých klimatických podmínek.

Dále se rozhovory zaměřily na moderní technologie. Za největší přínos označili respondenti využití dronů, zejména při dokumentaci rozsáhlých míst činu, jako jsou železniční nehody nebo výbuchy. I přesto, že někteří technici zatím nedisponují vlastní technikou, vnímají tuto metodu jako revoluční. Nevýhodou je však stále omezený počet dostupných zařízení a jejich vysoká pořizovací cena.

Velký technologický posun podle respondentů přinesla také digitální fotografie a moderní kamerové systémy, které umožňují okamžitou zpětnou kontrolu kvality dokumentace. Jedním z techniků byla zmíněna také metoda 3D skenování, která umožňuje vytvořit prostorový záznam místa činu a výrazně přispívá k lepšímu pochopení situace i pro osoby, které se přímo na místě nenacházely (např. soudce nebo znalci). Respondenti se ale shodli, že hlavní bariérou je opět finanční náročnost technologie.

Další zmíněné technologie zahrnovaly skener na otisky prstů, speciální přípravky pro zajištění obtížně zachytitelných stop, nebo propojení digitální techniky s možností okamžitého přenosu dat (např. daktyloskopických snímků) na vyšší složky k rychlé identifikaci. Tato přání svědčí o snaze techniků zefektivnit práci, zejména v oblasti identifikace podezřelých osob.

Z hlediska spolupráce mezi jednotlivými složkami (kriminalistický technik, vyšetřovatel, forenzní znalec) respondenti poukázali na nutnost jasné komunikace a dodržování rolí, zejména v oblasti pohybu na místě činu. Správné rozdělení kompetencí a sdílení informací hraje podle nich zásadní roli při zachování integrity místa činu.

Častými chybami, které mohou negativně ovlivnit vyšetřování, jsou podle respondentů především kontaminace biologických stop (např. při manipulaci bez rukavic), nesprávné zacházení se zajištěnými předměty nebo jejich předčasná likvidace. Velmi důležitou součástí rozhovorů byly i konkrétní kazuistiky – například případ úmrtí v mrazicím boxu, kde pozorné ohledání a dedukce technika vedla k odhalení skutečné

příčiny smrti, nebo případ, kdy byla z klíče zajištěna kvalitní DNA stopa vedoucí k pachateli série vloupání.

Za největší pokrok posledních dvaceti let byl ze strany respondentů nejčastěji označen rozvoj DNA analýzy, moderních skenovacích technologií, a kvalitní fotodokumentace. Tyto prvky významně posunuly kriminalistickou techniku kupředu, a to jak z hlediska přesnosti, tak i možnosti další analýzy s časovým odstupem.

Závěrem lze shrnout, že kriminalistická technika se dle oslovených odborníků za poslední dvě dekády významně proměnila díky digitalizaci, novým metodám a přístrojovému vybavení. Přesto se kriminalističtí technici shodují, že mnohé moderní technologie jsou zatím spíše výjimkou než standardem, a jejich širší využití brzdí především nedostatek financí. Největší potenciál do budoucna respondenti vidí ve zefektivnění sběru a vyhodnocení stop, a to za použití dostupnějších technologií a lepšího propojení jednotlivých složek trestního řízení.

Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo prostřednictvím teoreticko-empirického přístupu zhodnotit význam kriminalistické techniky, taktiky a metodiky v souvislosti s ohledáním místa činu, přičemž důraz byl kladen na identifikaci problémových oblastí a vyhodnocení přínosu moderních technologií. Tento cíl byl naplněn analýzou odborných zdrojů, které tvořily základ teoretické části práce, a dále prostřednictvím empirických zjištění vyplývajících ze strukturovaných rozhovorů s příslušníky Policie ČR a případových studií.

Teoretická část systematicky představila klíčové kriminalistické disciplíny, jejich vývoj a uplatnění při ohledání místa činu. Pozornost byla věnována nejen tradičním metodám, jako je daktyloskopie či trasologie, ale i pokročilým technologiím včetně 3D skenování, dronů a systému Spheron. Tyto poznatky byly zasazeny do rámce metodických a takticky správných postupů, jejichž dodržování je klíčové pro kvalitu zajištěných důkazů.

Empirická část práce identifikovala na základě rozhovorů a analýzy kazuistik konkrétní chyby a zvláštnosti, které se vyskytují při ohledání místa činu v praxi. Tyto poznatky byly porovnány s odbornou literaturou i s legislativním rámcem, čímž došlo k hlubšímu pochopení důsledků nedostatečné odborné přípravy, nevhodného přístupu či podcenění významu technického zajištění. Praktickým přínosem práce je nejen reflexe reálných problémů, ale i návrhy na jejich řešení formou opatření ke zkvalitnění školení, zlepšení vybavenosti techniků a důslednější aplikaci moderních nástrojů.

Závěrem lze konstatovat, že práce přinesla souhrnný pohled na kriminalisticko-technické a taktické úkony v rámci ohledání místa činu, a prokázala, že efektivní propojení teoretických zásad s praxí je klíčem k úspěšnému průběhu vyšetřování. Jako autorka této práce považuji téma za mimořádně důležité nejen z profesního hlediska, ale i z pohledu rozvoje kriminalistiky jako vědní disciplíny. Věřím, že poznatky a návrhy uvedené v práci mohou posloužit jako inspirace pro další zkoumání této oblasti, případně jako podnět k zamyšlení nad možným zefektivněním současné praxe.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. HLAVÁČEK, Jan a PROTIVENSKÝ, Miroslav. *Praktická kriminalistika*. Kriminalistický ústav Praha Policie ČR. 2006.
2. KONRÁD, Zdeněk; PORADA, Viktor; STRAUS, Jiří a SUCHÁNEK, Jaroslav. *Kriminalistika: teorie, metodologie a metody kriminalistické techniky*. 2. rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2021. ISBN 978-80-7380-869-3.
3. KONRÁD, Zdeněk; PORADA, Viktor; STRAUS, Jiří a SUCHÁNEK, Jaroslav. *Kriminalistika: kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování*. 2. rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2021. ISBN 978-80-7380-859-4.
4. MUSIL, Jan; KONRÁD, Zdeněk a SUCHÁNEK, Jaroslav. *Kriminalistika*. 2., přeprac. a dopl. vyd. Beckovy mezioborové učebnice. Praha: <> Beck, 2004. ISBN 80-7179-878-9.
5. MUSIL, Jan. *Kriminalistika: vybrané problémy teorie a metodologie*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2001. ISBN 80-7251-080-0.
6. NĚMEC, Miroslav. *Vybrané problémy kriminalistické taktiky*. Vyd. 2. Praha: Armex, 1999. ISBN 80-86244-05-9.
7. PLANKA, Bohumil. *Kriminalistická balistika*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2010. ISBN 978-80-7380-036-9.
8. PROTIVINSKÝ, Miroslav a KLVAŇA, Karel. *Základy kriminalistiky*. 2. vydání. Skripta pro střední a vyšší odborné školy. Praha: Armex, 2007. ISBN 978-80-86795-50-8.
9. STRAUS, Jiří a PORADA, Viktor. *Kriminalistická daktyloskopie*. Praha: Vydavatelství PA ČR, 2005. ISBN 80-7251-192-0.
10. STRAUS, Jiří a PORADA, Viktor. *Kriminalistická trasologie*. Praha: [Policejní akademie České republiky, 2004. ISBN 80-7251-160-2.
11. STRAUS, Jiří a VAVERA, František. *Dějiny československé kriminalistiky slovem i obrazem*. II, (Od roku 1939 po současnost). Praha: Police History, 2005. ISBN 80-86477-28-2.
12. STRAUS, Jiří a VAVERA, František. *Dějiny kriminalistiky*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012. ISBN 978-80-7380-370-4.

13. STRAUS, Jiří. *Dějiny československé kriminalistiky slovem i obrazem: (do roku 1939)*. [1.]. Praha: Police history, 2003. ISBN 80-86477-18-5.
14. STRAUS, Jiří. *Kriminalistická taktika*. 2., rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-095-6.
15. STRAUS, Jiří. *Kriminalistická technika*. 2. rozšířené vyd. Vysokoškolské učebnice. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-052-9.
16. STRAUS, Jiří. *Kriminalistická technika*. 3. rozš. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2012. ISBN 978-80-7380-409-1.

Elektronické zdroje

1. 3D SCAN. *3D skenování v kriminalistice*. Online. Dostupné z: <https://www.3d-skenovani.cz/3d-skenovani-v-kriminalistice/>. [cit. 2025-03-18].
2. A•S CENTIMETER ACCURACY GPS. *Aplikace RTK: Drony a UAV*. Online. Dostupné z: <https://cs.ardusimple.com/drones-and-uav/>. [cit. 2025-03-18].
3. BUMBA, Jan. *Lupa už nestačí – místo činu se dnes zkoumá 3D skenerem*. Online. Český rozhlas. 2016. Dostupné z: <https://plus.rozhlas.cz/lupa-uz-nestaci-misto-cinu-se-dnes-zkouma-3d-skenerem-6536055>. [cit. 2025-03-18].
4. HLAVÁČEK, Krimi Servis – služby v oblasti kriminalistiky. *Virtuální panoramatické prohlídky a tzv. virtuální procházky* [online]. 2009 [cit. 2025-03-18]. Dostupné z: <http://www.krimi-servis.cz/?p=386>
5. POINTSCAN. *3D Laser Scanning in Forensic Investigations*. Online. Dostupné z: <https://www.pointscan.co.uk/3d-laser-scanning-in-forensic-investigations/>. [cit. 2025-03-18].
6. SCHINDLOVÁ, por. Bc. Monika, DiS. *Využití dronů v policejních činnostech | Rozhovor | PČR*. Online. Dostupné z: <https://bezpecny.stredoceskykraj.cz/predstaveni-policejnich-profesi/vyuziti-dronu-policejnich-cinnostech-rozhovor-pcr/>. [cit. 2025-03-22].

Seznam zkratek

3D – *Třírozměrný (three-dimensional)*

AB0 – *krevní skupinový systém*

AFIS – *Automated Fingerprint Identification System*

BallScan – digitální balistický identifikační systém pro porovnávání stop po střelbě

BRUS – název konkrétního tichého modelu dronu

CD – *Compact Disc*

ČR – *Česká republika*

DNA – *Deoxyribonucleic Acid (Deoxyribonukleová kyselina)*

DVD – *Digital Versatile Disc*

ENFSI – *European Network of Forensic Science Institutes* (Evropská síť forenzních laboratoří)

FBI – *Federal Bureau of Investigation* (Federální úřad pro vyšetřování, USA)

Gm – genetický marker imunoglobulinů třídy G (IgG), používaný v sérologii

Inv – imunologický marker

LUCIA – název softwaru pro grafickou analýzu obrazu

MNSs – krevní skupinový systém tvořený antigeny M, N, S a s

Např. – *například*

OKTE – *Odbor kriminalisticko-technické expertízy*

OMČ – *Ohledání místa činu*

P – krevní skupinový systém

PČR – *Policie České republiky*

Rh – *Rhesus faktor* (krevní skupinový systém, zkratka běžně používaná)

RTK – *Real-Time Kinematic*

TRASIS – *Trasologický identifikační systém*

ÚDS – *Ústřední daktyloskopická sbírka*